

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

Α΄ ΕΚΔΟΣΗ

Πίνακας Περιεχομένων

1.Εισαγωγή	3
2. Ο Διαχωρισμός Διαχειριστών Μεταφοράς στην 3η Δέσμη	5
3. Εξαιρέσεις.....	9
5. Η Διαδικασία της Πιστοποίησης σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο	13
6. Οι κανόνες πιστοποίησης του Εθνικού Δικαίου.....	16
7. Ρυθμιστικές απαιτήσεις για τη διενέργεια της Πιστοποίησης	20
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.....	24
Α) Η έννοια του ελέγχου στον ιδιοκτησιακό διαχωρισμό.....	24
Β) Η έννοια του ελέγχου : Διακρίσεις	29
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ Ερωτηματολόγιο Ευρ. Επιτροπής.....	31
Γενικές πληροφορίες:.....	31
ΕΝΤΥΠΟ ΙΔ (ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟΣ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ)	33
ΕΝΤΥΠΟ ΑΔΣ (ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ)	39

ΕΝΤΥΠΟ ΑΔΜ (ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ)	47
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ.....	55
Διαδικασία πιστοποίησης – Κατάλογος ελέγχου Ιδιοκτησιακού Διαχωρισμού Μεταφοράς- ΙΔ	55
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV	60
Διαδικασία πιστοποίησης – Κατάλογος ελέγχου Ανεξάρτητου Διαχειριστή Μεταφοράς- ΑΔΜ.....	60

1. Εισαγωγή

Ο αποτελεσματικός διαχωρισμός (effective unbundling)¹ μεταξύ των μονοπωλιακών δραστηριοτήτων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας / φυσικού αερίου και των δραστηριοτήτων που υπόκεινται σε ανταγωνισμό (παραγωγή – προμήθεια), ώστε να επιτυγχάνεται η ανεξάρτητη λειτουργία και ο δομικός διαχωρισμός των διαχειριστών των συστημάτων μεταφοράς, από τις δραστηριότητες παραγωγής και προμήθειας, αποτέλεσε κεντρικό σημείο πολιτικών και νομικών συζητήσεων και τριβής, ήδη από τη δημοσίευση, το 2007, των προτάσεων της 3ης Δέσμης² για την απελευθέρωση των

¹ Σύμφωνα με τον όρο που χρησιμοποιήθηκε και στα συμπεράσματα του Συμβουλίου για την Ενέργεια της 15ης Φεβρουαρίου 2007, το οποίο κάλεσε την Επιτροπή να εισηγηθεί μέτρα για τον αποτελεσματικό διαχωρισμό των δραστηριοτήτων εφοδιασμού και παραγωγής από τις επιχειρήσεις διαχείρισης των δικτύων, την ισότιμη πρόσβαση στις υποδομές μεταφορών και την ανεξαρτησία στη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις επενδύσεις για τις υποδομές (Βλ. σχετικά και Communication from the Commission to the Council and the European Parliament of 10 January 2007, "Prospects for the internal gas and electricity market", COM(2006) 841 final).

² Οδηγία 2009/72/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και για την κατάργηση της οδηγίας 2003/54/EK, Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων L 211/55 της 14.8.2009.

Οδηγία 2009/73/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου και για την κατάργηση της οδηγίας 2003/55/EK, Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων L 211/94 της 14.8.2009.

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 714/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009 σχετικά με τους όρους πρόσβασης στο δίκτυο για τις διασυνοριακές ανταλλαγές ηλεκτρικής ενέργειας και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1228/2003, Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων L 211/15 της 14.8.2009.

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009 σχετικά με τους όρους πρόσβασης στα δίκτυα μεταφοράς φυσικού

ευρωπαϊκών αγορών φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας. Στόχος, σε πρώτο επίπεδο, είναι η βελτιστοποίηση της απόδοσης των δικτύων μεταφοράς και η αποτροπή της νόθευσης του ελεύθερου ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά ενέργειας, δια της άσκησης δεσπόζουσας επιρροής εκ μέρους των επιχειρήσεων οι οποίες διατηρούν ακόμα έντονα τα στοιχεία της κάθετης ολοκλήρωσης (συγκέντρωση ή έλεγχος όλων των τμημάτων της σχετικής αγοράς).

Για την επίτευξη του στόχου αυτού, οι Οδηγίες προβλέπουν τρία τυπικά σχήματα διαχωρισμού, καθώς και διαδικασία πιστοποίησης από τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία δύναται να ζητήσει τη συνδρομή του Οργανισμού Συνεργασίας Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ΟΣΡΑΕ). Η πιστοποίηση αποσκοπεί στην εξασφάλιση ότι, όλες οι επιχειρήσεις οι οποίες είτε έχουν στην ιδιοκτησία τους είτε διαχειρίζονται ένα σύστημα μεταφοράς, συμμορφώνονται με τις ρυθμίσεις που καθορίζουν οι Οδηγίες για ένα από τα τρία σχήματα διαχωρισμού³. Η έγκριση και ο διορισμός διαχειριστή συστήματος μεταφοράς μπορεί να γίνει μόνον μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας πιστοποίησης.

Σκοπός του παρόντος είναι να παράσχει κατευθυντήριες οδηγίες για την υποβολή, διαχείριση και αξιολόγηση των αιτημάτων πιστοποίησης τα οποία θα υποβληθούν στο πλαίσιο του εθνικού και κοινοτικού δικαίου, ώστε η διαδικασία πιστοποίησης να εξελιχθεί ομαλά και με αποτελεσματικότητα και να υπάρξει διαφάνεια για όλους τους συμμετέχοντες στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου. Δεδομένου ότι κάθε αιτηθησόμενη πιστοποίηση διέπεται από ιδιαίτερες συνθήκες, η παρούσα ανάλυση δεν πρέπει να θεωρείται δεσμευτική και εξαντλητική όσον αφορά στην ανάγκη πληροφοριών, τη διαχείριση τους, τα κριτήρια και την αξιολόγηση. Προκειμένου να διευκολυνθεί η διαδικασία πιστοποίησης, συνιστάται οι υποψήφιοι για πιστοποίηση διαχειριστές συστήματος μεταφοράς να συζητούν με την Αρχή τις

αερίου και την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1775/2003⁵ συστημάτων μεταφοράς. Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων L 211/36 της 14.8.2009.

³ Σημειώνεται ότι οι προβλέψεις για τη νέα οργάνωση των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου είναι ουσιαδώς όμοιες. Τα σχήματα διαχωρισμού εκτίθενται στην αμέσως επόμενη ενότητα. Για τις προβλέψεις του νέου εθνικού δικαίου για τη ρύθμιση της αγοράς ενέργειας βλ. Ενότητα 5 του παρόντος.

προτιθέμενες κοινοποιήσεις τους πριν την υποβολή του επίσημου αιτήματός τους προς τη ΡΑΕ.

Σχετικά με τη θέσπιση των κανόνων που διέπουν τον διαχωρισμό και την πιστοποίηση, οι υπηρεσίες της Επιτροπής έχουν εκδώσει ερμηνευτικά σημειώματα⁴ τα οποία αναλύουν τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή ερμηνεύει τις σχετικές διατάξεις του κοινοτικού δικαίου. Η εφαρμογή και η διαδικασία της πιστοποίησης έχει αποτελέσει αντικείμενο επεξεργασίας και στο πλαίσιο της συνεργασίας των ευρωπαϊκών ρυθμιστών ενέργειας.

2. Ο Διαχωρισμός Διαχειριστών Μεταφοράς στην 3η Δέσμη

Οι κανόνες νομικού και λειτουργικού διαχωρισμού που εισήχθησαν με τη δεύτερη δέσμη μέτρων για την εσωτερική αγορά ενέργειας, δεν οδήγησαν στον αποτελεσματικό διαχωρισμό (effective unbundling) των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς⁵.

Ο διαχωρισμός κρίνεται αποτελεσματικός μόνον εφόσον αποτρέπει μία καθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση (ΚΟΕ) ηλεκτρισμού ή φυσικού αερίου από το να δρα κατά τρόπο καταχρηστικό και αθέμιτο, εισάγοντας διακρίσεις εις βάρος των ανταγωνιστών της στις δραστηριότητες της παραγωγής ή της προμήθειας, όσον αφορά ιδίως στην πρόσβαση στο σύστημα μεταφοράς, περιλαμβανόμενων και των διασυνδέσεων με άλλα συστήματα, στην πρόσβαση σε εμπορικά ευαίσθητες πληροφορίες, καθώς και στην υλοποίηση των αναγκαίων επενδύσεων για την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό του συστήματος, περιλαμβανόμενων και των επενδύσεων που αποσκοπούν στην άρση της συμφόρησης των συστημάτων και οι οποίες προάγουν το διασυνοριακό εμπόριο. Αντίθετα, ο αποτελεσματικός διαχωρισμός οφείλει να διασφαλίζει τα κίνητρα

⁴ (α) Interpretative notes on the Unbundling regime 22 Jan., 2010, Commission Staff Working Paper,

(β) *Certification of TSOs of networks for electricity and natural gas in the EU*, Commission Staff Working Paper, SEC(2011) 1095 final, 21.9.2011).

⁵ Αιτιολογικές Σκέψεις 10 της Οδηγίας 2009/72/EK και 7 της Οδηγίας 2009/73/EK.

και τις προϋποθέσεις για την υλοποίηση των αναγκαίων επενδύσεων και ταυτόχρονα, να εγγυάται την πρόσβαση στο σύστημα κατά τρόπο διαφανή και χωρίς διακρίσεις. Περαιτέρω, προκειμένου ο αποτελεσματικός διαχωρισμός να τελεσφορήσει, πρέπει να είναι ενταγμένος σε ρυθμιστικό πλαίσιο το οποίο αποτρέπει τη δημιουργία πρόσθετου διοικητικού βάρους για τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές (ΕΡΑ) αλλά και επαχθών ρυθμιστικών υποχρεώσεων για τις ίδιες τις επιχειρήσεις⁶.

Για τον σκοπό αυτό, δεν πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα στα ίδια πρόσωπα να ασκούν, άμεσα ή έμμεσα, οποιασδήποτε μορφής έλεγχο, είτε μεμονωμένα είτε από κοινού, σε διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή σε εταιρεία που έχει στην ιδιοκτησία της σύστημα μεταφοράς (όσον αφορά, για παράδειγμα, στη σύνθεση, την ψηφοφορία ή τη λήψη αποφάσεων των οργάνων της εταιρείας) καθώς και σε επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην παραγωγή ή την προμήθεια. Σύμφωνα με τις Οδηγίες⁷, η έννοια του ελέγχου νοείται σύμφωνα με τον ορισμό του Κανονισμού (ΕΚ) 139/2004⁸ του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων¹⁰.

Με στόχο τον αποτελεσματικό διαχωρισμό με τα παραπάνω χαρακτηριστικά, προβλέπονται στην 3η Δέσμη τρία ισοδύναμα, υπό τους όρους που προδιαγράφονται για κάθε σχήμα στις Οδηγίες και τους Κανονισμούς, σχήματα οργάνωσης της δραστηριότητας μεταφοράς, με κωδικοποιημένες ονομασίες :

Ιδιοκτησιακός Διαχωρισμός- ΙΔ, (Ownership Unbundling-OU)

⁶ Αιτιολογικές Σκέψεις 11 και 12 της Οδηγίας 2009/72/ΕΚ, αντίστοιχα 8 και 9 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ).

⁷ Αιτιολογικές σκέψεις 13 Οδηγίας Ηλεκτρισμού 2009/72 και 10 Οδηγίας Φυσικού Αερίου 2009/73.

⁸ Κανονισμός του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 139/2004 της 20ής Ιανουαρίου 2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων L 24/1 της 29.1.2004.

¹⁰ Βλ. σχετικά Παράρτημα Ι του παρόντος, ανάλυση της νομικής υπηρεσίας της ΡΑΕ περί της Εννοίας του Ελέγχου, ,

Ανεξάρτητος Διαχειριστής Συστήματος – ΑΔΣ, (Independent System Operator-ISO)

Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς – ΑΔΜ, (Independent Transmission Operator – ITO).

Το ισοδύναμο των επιμέρους λύσεων προκύπτει από την τυπική ισοδυναμία όλων των διατάξεων της Οδηγίας, ώστε να μην μπορεί να υποστηριχθεί εκ των προτέρων και χωρίς αναφορά σε συγκεκριμένο πραγματικό πλαίσιο, ότι ορισμένη λύση οδηγεί σε αποτελεσματικότερη επιδίωξη των στόχων του κοινοτικού δικαίου. Για την πληρότητα της ανάλυσης σημειώνονται οι ακόλουθες ρυθμίσεις των Οδηγιών :

(α) Το σχήμα του ΙΔ εφαρμόζεται υποχρεωτικά για συστήματα τα οποία δεν υπήρχαν (δεν είχε αρχίσει η κατασκευή τους) κατά την 3η Σεπτεμβρίου 2009 ¹¹. Υπό την έννοια του συστήματος εν προκειμένω περιλαμβάνονται και νέες διασυνδέσεις με άλλα συστήματα.

(β) Στα άρθρα 9 παρ.8 των Οδηγιών ορίζεται ότι, εφόσον στις 3 Σεπτεμβρίου 2009, το σύστημα μεταφοράς ανήκει σε κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση, το κράτος-μέλος δύναται να αποφασίσει να μην εφαρμόσει Ιδιοκτησιακό Διαχωρισμό. Σε αυτή την περίπτωση, το κράτος- μέλος δύναται να εφαρμόσει είτε το σχήμα ΑΔΣ είτε το σχήμα ΑΔΜ. Ως εκ τούτου, τα σχήματα ΑΔΣ και ΑΔΜ μπορούν να εφαρμοσθούν μόνο για συστήματα μεταφοράς που ήδη υπήρχαν στις 3 Σεπτεμβρίου 2009.

(γ) Στην περίπτωση που κράτος-μέλος προδιαγράφει για συγκεκριμένο Διαχειριστή την εφαρμογή μίας εκ των δυο επιλογών ΑΔΣ / ΑΔΜ, οφείλει παρολαυτά να μεταφέρει υποχρεωτικά στο εθνικό του δίκαιο και την επιλογή του ΙΔ διότι, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ.11 κάθε Οδηγίας, ιδιοκτήτης συστήματος μεταφοράς δεν μπορεί να αποκλεισθεί από τη δυνατότητα επιλογής του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού.

(δ) Ειδικά για το σχήμα ΑΔΜ, οι Οδηγίες προβλέπουν την υποβολή μέχρι τον Μάρτιο 2013 ειδικής διεξοδικής έκθεσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία θα αξιολογεί

¹¹ Ημερομηνία που τέθηκαν σε ισχύ οι Οδηγίες 2009/72/EK και 2009/73/EK

την εξασφάλιση πλήρους και αποτελεσματικής ανεξαρτησίας των ΑΔΜ, χρησιμοποιώντας ως σημείο αναφοράς τον αποτελεσματικό διαχωρισμό¹².

Το κανονιστικό πλαίσιο του αποτελεσματικού διαχωρισμού υπακούει στην αρχή της μη διάκρισης μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα¹³. Συνακόλουθα, οι Οδηγίες δεν απαγορεύουν τη συμμετοχή του Δημοσίου σε εταιρεία παραγωγής / προμήθειας και σε εταιρεία διαχείρισης συστήματος, ιδιοκτήτη ή διαχειριστή, υπό την προϋπόθεση ότι το κράτος-μέλος μπορεί να τεκμηριώσει ότι σε κάθε περίπτωση ο έλεγχος του δημοσίου ως μετόχου δεν παρέχει τη δυνατότητα στο αυτό πρόσωπο να ασκεί καθοριστική επιρροή, κατά παραβίαση των κανόνων περί αποτελεσματικού διαχωρισμού, είτε μεμονωμένα είτε από κοινού, στη σύνθεση, στην ψηφοφορία ή στη λήψη αποφάσεων των οργάνων τόσο των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς ή των ιδιοκτητών συστημάτων μεταφοράς, όσο και των επιχειρήσεων παραγωγής ή προμήθειας. Κατά συνέπεια, τα δικαιώματα του Δημοσίου ως μετόχου οφείλουν να ασκούνται από εν τοις πράγμασι διαφορετικούς φορείς του Δημοσίου, οι οποίοι δεν πρέπει να τελούν υπό τον έλεγχο του ίδιου (τρίτου) φορέα του Δημοσίου. Δεδομένων των αυστηρών προϋποθέσεων υπό τις οποίες είναι ανεκτή η παράλληλη δραστηριοποίηση του δημοσίου στα μονοπωλιακά και ανταγωνιστικά τμήματα της αγοράς, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να τονιστεί ότι τα κράτη-μέλη οφείλουν να ευρίσκονται ανα πάσα στιγμή στη θέση να αποδεικνύουν ότι τηρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις.

Η επιδίωξη των στόχων του αποτελεσματικού διαχωρισμού, σύμφωνα με την ανάλυση που προηγήθηκε, κατέστησε απαραίτητη την εισαγωγή του θεσμού της πιστοποίησης των Διαχειριστών, με τυπική διαδικασία, η οποία εκτίθεται στις ενότητες που ακολουθούν. Προηγείται η παρουσίαση του συστήματος των εξαιρέσεων από τις υποχρεώσεις διαχωρισμού, ακολουθεί η εισαγωγή στην έννοια της Πιστοποίησης, για

¹² Πρόκειται για τη ρήτρα επανεξέτασης, των άρθρων 47(3) επ. Οδηγίας 2009/72/EK και 52 (3) επ. Οδηγίας 2009/73/EK, η εισαγωγή της οποίας αποτέλεσε προϋπόθεση για την συμπερίληψη στην Τρίτη δέσμη της επιλογής ΑΔΜ.

¹³ Βλ σχετ. αιτιολογική σκέψη 23 και άρθρο 9(6) Οδηγίας 2009/72/EK, αντίστοιχα αιτιολογική σκέψη 20 και άρθρο 9(6) Οδηγίας 2009/73/EK).

να αναλυθεί, στη συνέχεια, η διαδικασία της τελευταίας, σύμφωνα με το κοινοτικό αλλά και το εθνικό δίκαιο.

3. Εξαιρέσεις

Για την ομαλή μετάβαση στη δομή αγοράς που εισάγει το νέο δίκαιο της εσωτερικής αγοράς ενέργειας, τα κράτη-μέλη είναι δυνατόν να ωφεληθούν από μια σειρά εξαιρέσεων, οι οποίες στην υπό εξέταση περίπτωση χορηγούνται υπό μορφήν απαλλαγής από την υποχρέωση εφαρμογής των διατάξεων του διαχωρισμού για τις οποίες έγινε λόγος προηγουμένως, και συγκεκριμένα από το άρθρο 9 κάθε Οδηγίας (Διαχωρισμός Συστημάτων Μεταφοράς και Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς), που αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο του συστήματος κανόνων της τρίτης δέσμης για το διαχωρισμό.

Η πρώτη κατηγορία εξαιρέσεων κατά τα ανωτέρω αφορά την περίπτωση κατά την οποία κατά την 3η Σεπτεμβρίου 2009 το σύστημα μεταφοράς ανήκε σε κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση. Η σχετική εξαίρεση είναι δυνατόν να βρει πεδίο εφαρμογής εφόσον αποδεικνύεται, ότι κατά τον χρόνο αυτό τα κράτη μέλη είχαν εισάγει και εφαρμόσει σύστημα διαχωρισμού τέτοιο, το οποίο εξασφαλίζει τους στόχους στους οποίους αποβλέπουν οι νέοι κανόνες διαχωρισμού, κατά τρόπο όχι απλώς ισοδύναμο αλλά υπέρτερο¹⁴. Συγκεκριμένα δε, μορφή διαχωρισμού η οποία μπορεί να εγγυηθεί διαχωρισμό αποτελεσματικότερο από εκείνον που εξασφαλίζει η εφαρμογή των σχημάτων διαχωρισμού ΑΔΣ/ΑΔΜ. Στην περίπτωση αυτή η αρμοδιότητα λήψης της σχετικής απόφασης ανήκει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με τα Άρθρα 3 παρ.6 των Κανονισμών για την Ηλεκτρική Ενέργεια και το Φυσικό Αέριο.¹⁵

¹⁴ Βλ. σχετ. Ενότητα 5, ad fin.

¹⁵ Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων αυτών : «Εφόσον η Επιτροπή έχει λάβει κοινοποίηση πιστοποίησης για διαχειριστή συστήματος μεταφοράς σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 10 της οδηγίας 2009/72/EK (σημ. *ΠΑΕ αντίστοιχα 2009/73/EK για το φυσικό αέριο*), η Επιτροπή λαμβάνει απόφαση για την πιστοποίηση. Η ρυθμιστική αρχή συμμορφώνεται προς την απόφαση της Επιτροπής.». (Βλ. σχετ. και επομ. ενότητα).

Περαιτέρω, απαλλαγή από την υποχρέωση εφαρμογής των διατάξεων του διαχωρισμού είναι δυνατόν να χορηγηθεί από την εθνική ρυθμιστική αρχή (για συγκεκριμένη χρονική περίοδο) στην περίπτωση νέων υποδομών μεγάλης κλίμακας. Στον τομέα του φυσικού αερίου ως τέτοιες υποδομές, είναι δυνατόν κατεξοχήν να νοηθούν διασυνδέσεις, συστήματα ΥΦΑ, καθώς και συστήματα αποθήκευσης, υπο τον όρο πλήρωσης των ειδικών προϋποθέσεων που εισάγει το Άρθρο 36 παρ.1 της Οδηγίας 2009/73 ΕΚ. Η δυνατότητα απαλλαγής ως ανωτέρω, παρέχεται επίσης και στην περίπτωση σημαντικής αύξησης της δυναμικότητας ή τροποποίησης ήδη υπάρχουσας υποδομής, εφόσον έχουν ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη νέων πηγών εφοδιασμού με φυσικό αέριο (άρθρο 36 παρ.2 της Οδηγίας 2009/73 ΕΚ). Αντίστοιχη δυνατότητα (για περιπτώσεις νέας υποδομής και σημαντικές αυξήσεις δυναμικού σε υφιστάμενες γραμμές διασύνδεσης) προβλέπεται και στο άρθρο 17 του Κανονισμού ΕΚ 714/2009 σχετικά με τους όρους πρόσβασης στο σύστημα μεταφοράς για τις διασυνοριακές ανταλλαγές ηλεκτρικής ενεργείας. Επιπλέον, η απαλλαγή είναι δυνατόν να καλύπτει το σύνολο ή μέρος του δυναμικού της νέας γραμμής διασύνδεσης ή της υφιστάμενης γραμμής διασύνδεσης της οποίας αυξάνεται σημαντικά το δυναμικό.

Τέλος, το άρθρο 49 της Οδηγίας 2009/73 ΕΚ κάνει λόγο για τις αναδυόμενες και απομονωμένες αγορές φυσικού αερίου, προβλέποντας ότι τα κράτη-μέλη τα οποία δεν είναι άμεσα συνδεδεμένα με το δίκτυο ουδενός άλλου κράτους-μέλους και ταυτόχρονα διαθέτουν μόνο έναν κύριο εξωτερικό προμηθευτή, ή, τα κράτη-μέλη που χαρακτηρίζονται ως αναδυόμενες αγορές, μπορούν να παρεκκλίνουν μεταξύ άλλων από το άρθρο 9 για τον ιδιοκτησιακό διαχωρισμό. Η σχετική απόφαση κοινοποιείται στην Επιτροπή. Αντίστοιχη, αλλά όχι όμοια, και η πρόβλεψη του άρθρου 44 (1) της Οδηγίας 2009/72 ΕΚ το οποίο ορίζει ότι τα κράτη-μέλη τα οποία, μετά την έναρξη ισχύος της Οδηγίας, μπορούν να αποδείξουν την ύπαρξη ουσιαστικών προβλημάτων στη λειτουργία των μικρών απομονωμένων συστημάτων τους, μπορούν να υποβάλουν αίτηση να τους χορηγηθεί παρέκκλιση και από τις σχετικές διατάξεις του Κεφαλαίου IV της Οδηγίας (ιδιοκτησιακός διαχωρισμός). Στην περίπτωση αυτή η απόφαση λαμβάνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, καθώς δεν αφορά την κατάφαση αντικειμενικής προϋπόθεσης, όπως στην προηγούμενη περίπτωση, αλλά περιλαμβάνει υποκειμενική εκτίμηση (η απουσία διασύνδεσης είναι αντικειμενικό στοιχείο ενώ η ύπαρξη προβλημάτων υποκειμενικό).

Σύμφωνα δε με τις μεταβατικές διατάξεις που περιέχουν οι προοιμιακές σκέψεις 25 των Οδηγιών και 23 των Κανονισμών, οι χορηγηθείσες με την προγενέστερη νομοθεσία εξαιρέσεις¹⁶ ισχύουν μέχρι της εξάντλησης των χρονικών προθεσμιών για της οποίες χορηγήθηκαν.

4. Η έννοια της Πιστοποίησης

Προτού μια επιχείρηση εγκριθεί και διοριστεί ως διαχειριστής συστήματος μεταφοράς, οφείλει να πιστοποιηθεί σύμφωνα με τις διαδικασίες των άρθρων 10 παρ.4-6 των Οδηγιών Ηλεκτρικής Ενέργειας και Φυσικού Αερίου, καθώς και των άρθρων 3 των Κανονισμών. Η υποχρέωση πιστοποίησης αφορά όλους τους διαχειριστές. Πρέπει να τονιστεί ότι δεν υπάρχει διάταξη που να εξαιρεί τις επιχειρήσεις από την εφαρμογή των προηγούμενων άρθρων, κατά συνέπεια η σχετική υποχρέωση καταλαμβάνει και εκείνους τους Διαχειριστές στους οποίους έχει χορηγηθεί εξαίρεση από τις διατάξεις του διαχωρισμού, τόσο σύμφωνα με τις διατάξεις του προϋφιστάμενου δικαίου (2η Δέσμη), όσο και με εκείνες της 3ης Δέσμης (δηλαδή όλοι ανεξαιρέτως οι διαχειριστές οφείλουν να αιτηθούν την πιστοποίησή τους). Η έγκριση και ο διορισμός διαχειριστή συστήματος μεταφοράς μπορεί να γίνει μόνον μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας πιστοποίησης.

Για την πραγματοποίηση της πιστοποίησης σύμφωνα με τους κανόνες της 3^{ης} Δέσμης τηρείται τυπική διαδικασία που έχει σκοπό τον έλεγχο ότι τηρούνται οι κανόνες του διαχωρισμού, δηλαδή την εξακρίβωση ότι ο υποψήφιος διαχειριστής συμμορφώνεται με όλους τους όρους του σχήματος διαχωρισμού βάσει του οποίου είναι οργανωμένος, ιδίως όσον αφορά τη συνδρομή ή όχι του στοιχείου του ελέγχου¹⁷ καθώς και της επάρκειας του διαχειριστή να εκτελέσει όλα τα καθήκοντα που (κατ' ελάχιστον) επιβάλλουν οι Οδηγίες, ιδίως υπό το σχήμα διαχωρισμού που επιλέγεται.

Η διαδικασία πιστοποίησης ακολουθείται τόσο κατά την πρώτη πιστοποίηση, όσο και σε κάθε μεταγενέστερη. Η τελευταία επισήμανση έχει την έννοια ότι οι ρυθμιστικές

¹⁶ Βλ. άρθρο 7 Κανονισμού (ΕΚ)1228/2003 και Άρθρο 22 Οδηγίας 2003/55/ΕΚ, καθώς και άρθρο 26 Οδηγίας 2003/54/ΕΚ και άρθρο 28 Οδηγίας 2003/55/ΕΚ..

¹⁷ Για την έννοια του ελέγχου βλ. Παράρτημα Ι του παρόντος.

αρχές παρακολουθούν τη διαρκή συμμόρφωση των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς προς τις επιταγές του διαχωρισμού και για τον σκοπό αυτό είναι σε θέση να κινούν τη διαδικασία πιστοποίησης είτε ύστερα από γνωστοποίηση εκ μέρους του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς¹⁸, είτε με δική τους πρωτοβουλία, όταν περιέλθει σε γνώση τους ότι σχεδιαζόμενη μεταβολή των δικαιωμάτων ή της επιρροής επί των ιδιοκτητών ή των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς έχει επιφέρει παράβαση των κανόνων του διαχωρισμού ή πιθανολογείται ότι θα ανατρέψει τον αποτελεσματικό διαχωρισμό. Η επανεκκίνηση της διαδικασίας της πιστοποίησης μπορεί να γίνει και ύστερα από αιτιολογημένη αίτηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Σημειωτέον ότι δεν προβλέπονται «μερική» ή «προσωρινή» πιστοποίηση (π.χ. πιστοποίηση υπό όρους ότι ο προτεινόμενος ως διαχειριστής θα προβεί σε ενέργειες ώστε να συμμορφωθεί εντός τακτής προθεσμίας με τις απαιτήσεις των Οδηγιών).

Σε περίπτωση που δεν ικανοποιούνται όλοι οι όροι, η ρυθμιστική αρχή υποχρεούται να αρνηθεί την πιστοποίηση και ο διαχειριστής υπόκειται σε κυρώσεις, τις οποίες μπορεί να επιβάλει η ρυθμιστική αρχή, ενώ υφίστανται και συνέπειες όσον αφορά τη συμμετοχή του στο αντίστοιχο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς (ENTSO-E και ENTSO-G) σύμφωνα και με το καταστατικό κάθε Δικτύου Διαχειριστών.

¹⁸ Σύμφωνα με τα άρθρα 9 παρ.3 των Οδηγιών.

²⁰ Βλ. ενδεικτικά το καταστατικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης Διαχειριστών Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, όπου οι σχετικές μεταβατικές διατάξεις (ENTSO-G Articles of Association άρθρο 43– verbatim : «*Within a period of 36 months after the entry into force of the Directive the founding Members do not have to comply with the requirement of being designated as a TSO and the General Assembly may in addition to the provision of Article 7 decide to admit as a new Member a legal person having applied for designation and being expected to be designated in the near future as a TSO by a Member State. In case a Member having been admitted under these transitional provisions is refused the designation as a TSO by its Member State without further possibility to appeal against this decision, the General Assembly shall decide upon an exclusion of this Member in accordance with the provisions of Article 9*».

Συγκεκριμένα, στα Καταστατικά του ENTSO-E και του ENTSO-G αφενός προβλέπεται μεταβατική περίοδος 36 μηνών από τη θέση σε ισχύ των Οδηγιών, 3η Σεπτεμβρίου, 2009, για τα ιδρυτικά μέλη, στα οποία περιλαμβάνονται ο ΔΕΣΜΗΕ και ο ΔΕΣΦΑ αντίστοιχα, προκειμένου να προσαρμοσθούν στις απαιτήσεις των Οδηγιών, ιδίως αυτές περί διαχωρισμού και να πιστοποιηθούν, συγχρόνως όμως προβλέπεται, με απόφαση της Γεν. Συνέλευσης του κάθε Οργανισμού, η αποβολή του μη πιστοποιηθέντος διαχειριστή από τον Οργανισμό²⁰

Ειδικά στην περίπτωση που ο διαχειριστής εντάσσεται σε Κάθετα Ολοκληρωμένη Εταιρεία²¹, δηλαδή ακολουθείται σχήμα ΑΔΜ, η ρυθμιστική αρχή είναι δυνατόν να αναθέσει όλα ή συγκεκριμένα καθήκοντα του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς σε ανεξάρτητο διαχειριστή συστήματος (ΑΔΣ), σε περίπτωση διαρκούς παραβίασης από τον διαχειριστή συστήματος μεταφοράς των υποχρεώσεων που υπέχει, ιδίως σε περίπτωση κατ' εξακολούθηση μεροληπτικής συμπεριφοράς προς όφελος της Καθετοποιημένη Εταιρείας²².

5. Η Διαδικασία της Πιστοποίησης σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο

Η διαδικασία της πιστοποίησης καθορίζεται στα άρθρα 10 παρ.4-6 των Οδηγιών και στα άρθρα 3 των Κανονισμών και έχει ως σημείο εκκίνησης το αίτημα που υποβάλλει στην Εθνική Ρυθμιστική Αρχή ο Κύριος του συστήματος. Στην περίπτωση του ΙΔ, ο

²¹ Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση (ΚΟΕ): Για τους σκοπούς της πιστοποίησης η έννοια της ΚΟΕ περιλαμβάνει και τις συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις (άμεσα ή έμμεσα ελεγχόμενες) που δραστηριοποιούνται εκτός των τομέων της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου. Τούτο συνάδει και με το ερμηνευτικό σημείωμα περί αποτελεσματικού διαχωρισμού ακόμη και με την επιδιωκόμενη ενίσχυση του λειτουργικού διαχωρισμού ήδη από τη 2η Δέσμη κοινοτικών νομοθετικών μέτρων για την απελευθέρωση της ενέργειας (2003).

²² Βλ. άρθρο 36 παρ.5 περ. (η) Οδηγίας 2009/72 ΕΚ και Αρ 37 παρ.5 περ. (η) Οδηγίας 2009/73 ΕΚ, καθώς και άρθρο 122 Ν.4001/2011ΦΕΚ Α', με τίτλο «Διορισμός τρίτου Ανεξάρτητου Διαχειριστή Συστήματος.

Κύριος του συστήματος πρέπει να πιστοποιηθεί και ως Διαχειριστής (άρθρα 9 παρ.1α και 10 παρ.2 των Οδηγιών), στην περίπτωση του ΑΔΣ ο Κύριος του συστήματος υποδεικνύει το νομικό πρόσωπο το οποίο προτείνει να πιστοποιηθεί ως ΑΔΣ (άρθρα 14 παρ.1 των Οδηγιών) και στην περίπτωση σχήματος ΑΔΜ, ο Κύριος του συστήματος, που είναι και ο Διαχειριστής, αιτείται την πιστοποίησή του (άρθρα 18 παρ.10 των Οδηγιών τα οποία επίσης παραπέμπουν στα άρθρα 10 αυτών).

Σύμφωνα με τα άρθρα 10 των Οδηγιών και τα άρθρα 3 των Κανονισμών, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές οφείλουν εντός προθεσμίας 4 μηνών από την υποβολή σχετικού αιτήματος, να εκδώσουν την αρχική (προκαταρκτική) τους απόφαση για την πιστοποίηση του υποδεικνυόμενου από τον Κύριο του συστήματος ως διαχειριστή. Την αρχική αυτή απόφαση οι ρυθμιστικές αρχές κοινοποιούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μαζί με το σύνολο των σχετικών με αυτή στοιχείων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξετάζει την απόφαση και τα στοιχεία και εκδίδει τη γνώμη της προς τη ρυθμιστική αρχή, ως προς τη συμβατότητα προς τα άρθρο 10 παρ.2 και προς τα άρθρο 9 των Οδηγιών, εντός 2 μηνών από την παραλαβή. Η προθεσμία αυτή δύναται να παραταθεί κατά 2 μήνες εφόσον η Επιτροπή κρίνει σκόπιμο να αιτηθεί την γνώμη του Οργανισμού Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ΟΣΡΑΕ)²³ (άρθρα 3 παρ.1 των Κανονισμών). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κοινοποιεί τη γνώμη της στην εθνική ρυθμιστική αρχή η οποία οφείλει να προσαρμόσει σε αυτήν την αρχική της απόφαση και να εκδώσει, εντός 2 μηνών από την παραλαβή της γνώμης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, την οριστική της απόφαση με την οποία εγκρίνει ή απορρίπτει την αιτηθείσα Πιστοποίηση του διαχειριστή.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσιοποιεί στην ιστοσελίδα της την απόφασή της στη γλώσσα της αρχικής απόφασης της εθνικής ρυθμιστικής αρχής και στην αγγλική γλώσσα, τηρώντας την αρχή της εμπιστευτικότητας. Η οριστική απόφαση της εθνικής ρυθμιστικής αρχής κοινοποιείται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και δημοσιεύεται στην επίσημη εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων .

²³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 713/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, για την ίδρυση Οργανισμού Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας, Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων L/1 της 14.8.2009.

Οι προθεσμίες που θέτουν οι Κανονισμοί για την έκδοση των αποφάσεων από τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές (αρχική και οριστική), καθώς και τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, είναι νομικά δεσμευτικές και ουδεμία δυνατότητα παράτασης παρέχεται. Εφόσον οι αποφάσεις της εθνικής ρυθμιστικής αρχής ή η γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δεν εκδοθούν εντός των ανωτέρω κατά περίπτωση προθεσμιών, θεωρείται ότι η εθνική ρυθμιστική αρχή σιωπηρά εγκρίνει την αίτηση (άρθρο 10 παρ.5 κάθε Οδηγίας) ή ότι αντίστοιχα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν έχει αντιρρήσεις επί της αρχικής απόφασης της ρυθμιστικής αρχής (άρθρο 3 παρ.1 των Κανονισμών).

Οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές καθώς και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δικαιούνται να ζητήσουν αιτιολογημένα, από τους διαχειριστές ή από εταιρείες παραγωγής ή προμήθειας κάθε πρόσθετη πληροφορία την οποία εκτιμούν αναγκαία για την αξιολόγηση αιτηθείσας πιστοποίησης. Οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεσμεύονται για την τήρηση του απορρήτου των πληροφοριών που θα τους παρασχεθούν.

Το άρθρο 9 παρ.10 των Οδηγιών προβλέπει την περίπτωση εκείνη κατά την οποία η παρέμβαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δεν είναι γνωμοδοτική (όπως στις υπόλοιπες περιπτώσεις) αλλά αποφασιστική. Όπως αναφέρθηκε στην ενότητα 3 του παρόντος, πρόκειται για την περίπτωση κατά την οποία ένα κράτος-μέλος αποφασίσει να μην εφαρμόσει τόσο το σχήμα ΑΔΣ όσο και το σχήμα ΑΔΜ, εφόσον στις 3 Σεπτεμβρίου 2009 το σύστημα μεταφοράς ανήκει μεν σε κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση, αλλά διέπεται ήδη από ρυθμίσεις που σαφώς εγγυώνται ανεξαρτησία του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς πλέον ουσιαστική από τις διατάξεις του Ανεξάρτητου Διαχειριστή Μεταφοράς(ΑΔΜ)²⁵. Για την επαλήθευση της συνδρομής της τελευταίας προϋπόθεσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν παρέχει γνώμη αλλά λαμβάνει τελική απόφαση επί της πιστοποίησης. Οι απαιτούμενες πληροφορίες για τις κοινοποιήσεις βάσει του άρθρου 9 παρ.10 πρέπει να συζητηθούν κατά περίπτωση με την Επιτροπή, πριν από την κοινοποίηση.

²⁵ Κεφαλαίο V της Οδηγίας 2009/72 ΕΚ και IV της Οδηγίας 2009/73 ΕΚ.

²⁸ Βλ. ιδίως Ενότητα 3 ανωτ.

6. Οι κανόνες πιστοποίησης του Εθνικού Δικαίου

Οι Οδηγίες 2009/72ΕΚ και 2009/73 ΕΚ ενσωματώθηκαν στο εθνικό δίκαιο της Ελλάδος με το ν. 4001/2011 (ΦΕΚ Α 179/22 Αυγ. 2011), οι διατάξεις του οποίου ρυθμίζουν την άσκηση των δραστηριοτήτων στους τομείς της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου, περιλαμβανόμενης και της δραστηριότητας μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου (βλ. άρθρο 1). Σημειωτέον ότι οι Κανονισμοί 714/2009 και 715/2009 έχουν τεθεί σε ισχύ ήδη από την 3^η Μαρτίου, 2011 και οι διατάξεις τους αναπτύσσουν άμεση ισχύ στις έννομες τάξεις των κρατών – μελών.

Θεμελιώδης είναι η διάταξη του άρθρου 19 (ν.4001/2011), «Πιστοποίηση Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς», η οποία μεταφέρει πιστά τις διατάξεις της κοινοτικής νομοθεσίας απονέμοντας στη ΡΑΕ το σύνολο των αρμοδιοτήτων για την πιστοποίηση που προέβλεψε ο κοινοτικός νομοθέτης, δεδομένου ότι σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ.1 του νόμου η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας αποτελεί την κατά την έννοια των Οδηγιών 2009/72/ΕΚ και 2009/73/ΕΚ εθνική ρυθμιστική αρχή.

Σύμφωνα με το άρθρο 19, η ΡΑΕ αποφασίζει σχετικά με την πιστοποίηση επιχειρήσεων φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας, περιλαμβανομένων και των περιπτώσεων αιτημάτων που υποβάλλονται από νομικά πρόσωπα τα οποία προέρχονται από χώρα που δεν είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Προβλέπεται επιπλέον, ότι η ΡΑΕ παρακολουθεί την από μέρους των διαχειριστών των συστημάτων μεταφοράς διαρκή συμμόρφωση προς τα κριτήρια της πιστοποίησης και, υπό τον όρο της τήρησης της εμπιστευτικότητας, αναζητά οποιοδήποτε σχετικό στοιχείο από τους διαχειριστές και τις επιχειρήσεις που ασκούν οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου.

Σε συμφωνία με όσα εκτέθηκαν στις προηγούμενες ενότητες για την πρόβλεψη της δυνατότητας επανεκκίνησης της διαδικασίας πιστοποίησης²⁸, το ίδιο άρθρο ορίζει ότι η ΡΑΕ δύναται να εκκινεί οποτεδήποτε διαδικασία ελέγχου της πλήρωσης των κριτηρίων πιστοποίησης και ιδίως, ύστερα από γνωστοποίηση του διαχειριστή σχεδιαζόμενης συναλλαγής, η οποία, ενδεχομένως, να καθιστά αναγκαία την επανεκτίμηση της πλήρωσης των κριτηρίων πιστοποίησης. Η επανεκκίνηση της διαδικασίας πιστοποίησης γίνεται είτε με πρωτοβουλία της ίδιας της ΡΑΕ, όταν περιέλθει σε γνώση της σχεδιαζόμενη αλλαγή στον τρόπο διαμόρφωσης του ελέγχου ή στον τρόπο λήψης αποφάσεων των Κυρίων ή των Διαχειριστών των συστημάτων

μεταφοράς, η οποία ενδέχεται να καταλήξει σε παράβαση των άρθρων 62 για το φυσικό αέριο και 110 για την ηλεκτρική ενέργεια είτε αντίστοιχα, όταν διαπιστώνει, ότι έχει ήδη συντελεστεί παράβαση του άρθρου 62 για το φυσικό αέριο ή του άρθρου 110 για την ηλεκτρική ενέργεια, και, τέλος, ύστερα από αιτιολογημένη αίτηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Περαιτέρω, στο άρθρο 38 παρ.3 ορίζεται ότι η ΡΑΕ κατά τον καθορισμό της μεθοδολογίας υπολογισμού των ανταποδοτικών τελών ανά δραστηριότητα, συνεκτιμά και καταλογίζει και το κόστος πιστοποίησης, καθώς και το κόστος που θα προκύψει από την εποπτεία τήρησης των όρων της.

Στο τρίτο Μέρος του ν. 4001/2011, το οποίο διαλαμβάνει τα σχετικά με την οργάνωση της αγοράς φυσικού αερίου, μεταξύ των οποίων και ορισμένες επιπρόσθετες (ειδικές) αρμοδιότητες της ΡΑΕ, ορίζεται στο άρθρο 60 ότι η ΡΑΕ, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της παρακολουθεί και ελέγχει την άσκηση των δραστηριοτήτων των διαχειριστών συστημάτων φυσικού αερίου, για την τήρηση των όρων του νόμου, των Αδειών τους αλλά και της πιστοποίησής τους. Ακολουθώντας, με το άρθρο 63, στην περίπτωση απόκτησης συμμετοχής σε Διαχωρισμένο Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου (σχήμα ΙΔ), ή μετατροπής δικαιωμάτων ψήφου, μεριδίου κεφαλαίου και γενικότερα, νέας διαμόρφωσης των ενδοεταιρικών σχέσεων επιρροής, κατά την έννοια του ελέγχου που αναλύθηκε προηγουμένως, επιβάλλεται υποχρέωση κοινοποίησης στη ΡΑΕ, η οποία εντός τριών μηνών από τη γνωστοποίηση της απόκτησης ή αύξησης συμμετοχής, υποχρεούται να εκκινήσει τη διαδικασία πιστοποίησης σύμφωνα με τις γενικές της αρμοδιότητες, εφόσον εκτιμά ότι, εξαιτίας αυτής της απόκτησης συμμετοχής στο Διαχωρισμένο Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς, καθίσταται αναγκαία η επανεκτίμηση της πλήρωσης των κριτηρίων πιστοποίησης.

Το άρθρο 64, το οποίο περιέχει τους κανόνες για τον διορισμό και την πιστοποίηση των Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, εναρμονίζει την εθνική νομοθεσία με τις προβλέψεις του άρθρου 10 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ, σχετικά με την υποχρέωση του ΔΕΣΦΑ Α.Ε. ως υποψήφιου προς πιστοποίηση ως Διαχειριστή του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου(ΕΣΦΑ), να γνωστοποιήσει στη ΡΑΕ τη συμμόρφωσή του με τις απαιτήσεις του νόμου και να αιτηθεί την πιστοποίησή του από τη ΡΑΕ ως Ανεξάρτητου Διαχειριστή του ΕΣΦΑ (σχήμα ιδιοκτησιακού διαχωρισμού). Το άρθρο εξειδικεύει τα στάδια της διαδικασίας χορήγησης της πιστοποίησης, τις

εξουσίες της ΡΑΕ σχετικά, καθώς και τη διαρκή ρυθμιστική εποπτεία σχετικά με την πλήρωση των όρων της πιστοποίησης. Σημαντική είναι η πρόβλεψη, ότι η ΡΑΕ αφενός δύναται να ζητήσει από τον υποψήφιο διαχειριστή να υποβάλει, εντός ρητώς τασσόμενης προθεσμίας, κάθε πληροφορία ή στοιχείο ως προς τις προϋποθέσεις πιστοποίησης και να αιτηθεί με αιτιολογημένη απόφασή της τη λήψη μέτρων προς τον σκοπό συμμόρφωσής του με τους κανόνες για την πιστοποίηση. Επιπλέον, ότι εκδίδει απόφαση σχετικά με την αίτηση του διαχειριστή εντός αποκλειστικής προθεσμίας τεσσάρων μηνών από την υποβολή της αίτησης. Σε κάθε περίπτωση, η αίτηση του διαχειριστή θεωρείται ότι έχει γίνει αποδεκτή, εφόσον η ΡΑΕ δεν εκφράσει αντιρρήσεις. Ο εθνικός νομοθέτης επαναλαμβάνει τυπικά και την υποχρέωση της ΡΑΕ να κοινοποιήσει αμελλητί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τη ρητή ή σιωπηρή απόφασή της σχετικά με την πιστοποίηση του Διαχειριστή, παραπέμποντας ευθέως στη διάταξη του άρθρου 3 του Κανονισμού ΕΚ 715/2009. Κατ' αναλογία προς τις αρμοδιότητες του ρυθμιστή, ορίζεται και η αντίστοιχη υποχρέωση κάθε διαχειριστή Συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου (ΕΣΦΑ ή ΑΣΦΑ²⁹) να γνωστοποιεί στη ΡΑΕ κάθε σχεδιαζόμενη συναλλαγή η οποία καθιστά αναγκαία την επανεκτίμηση της συμμόρφωσής του προς τις επιταγές του διαχωρισμού.

Το άρθρο 85 ρυθμίζει τα σχετικά με την απαλλαγή (εξαίρεση) από την υποχρέωση παροχής πρόσβασης τρίτων σε ΑΣΦΑ και τις υποχρεώσεις ιδιοκτησιακού διαχωρισμού, προβλέποντας ότι αίτημα για την απαλλαγή τμήματος ή του συνόλου του ΑΣΦΑ από την υποχρέωση ιδιοκτησιακού διαχωρισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις ή από την υποχρέωση παροχής πρόσβασης σε τρίτους, υποβάλλεται παράλληλα με την αίτηση χορήγησης Άδειας ΑΣΦΑ ή με την αίτηση τροποποίησης της Άδειας αυτής, λόγω επέκτασης του ΑΣΦΑ ή με την αίτηση αύξησης της δυναμικότητάς του. Η απαλλαγή χορηγείται με απόφαση της ΡΑΕ, για ορισμένο χρόνο, σύμφωνα με τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 36 της Οδηγίας 2009/73³⁰ και μπορεί να αφορά τμήμα μόνο της δυναμικότητας του εν λόγω ΑΣΦΑ.

²⁹ ΑΣΦΑ : Ανεξάρτητο Σύστημα Φυσικού Αερίου

³⁰ Βλ. Ενότητα 3 του παρόντος.

Με το άρθρο 65 μεταφέρονται οι διατάξεις του άρθρου 11 της Οδηγίας 2009 /73 ΕΚ, σύμφωνα με τις οποίες σε περίπτωση που ο διαχειριστής ενδέχεται να τεθεί ή έχει ήδη τεθεί υπό τον έλεγχο προσώπου ή προσώπων από τρίτες χώρες, η ΡΑΕ ειδοποιεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και εκδίδει σχέδιο απόφασης σχετικά με την πιστοποίησή του. Καθορίζονται, ειδικότερα, το περιεχόμενο και οι όροι της σχετικής πιστοποίησης, οι υποχρεώσεις του διαχειριστή πριν και μετά τη χορήγησή της, καθώς και η συμμετοχή της Επιτροπής στη διαμόρφωση της απόφασης της ΡΑΕ, κατά πόσον ο έλεγχος προσώπου ή προσώπων από την οικεία τρίτη χώρα ή τρίτες χώρες είναι πιθανό να θέσει σε κίνδυνο την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού της Κοινότητας. Σημειωτέον, ότι στην περίπτωση αυτή η προθεσμία για την ολοκλήρωση της κατά πρώτον εφαρμογής της σχετικής διαδικασίας πιστοποίησης είναι η 3^η Μαρτίου 2013.

Το άρθρο 74 προβλέπει, ότι η χορήγηση Άδειας ΑΣΦΑ δεν απαλλάσσει τον κάτοχο της από την υποχρέωση να λαμβάνει πιστοποίηση, εφόσον με την άδεια χορηγείται δικαίωμα κυριότητας Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου ή άδειες εγκατάστασης και λειτουργίας και αντίστοιχες υποχρεώσεις επιβάλλονται με το άρθρο 77 στο Διαχειριστή ΑΣΦΑ.

Στο τέταρτο κεφάλαιο του νόμου ορίζεται ότι η διαχείριση του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΣΜΗΕ), ανατίθεται στη θυγατρική της ΔΕΗ ΑΕ, Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας ΑΕ» - ΑΔΜΗΕ ΑΕ, η οποία ιδρύεται σύμφωνα με το σχήμα διαχωρισμού ΑΔΜ. Ο ΑΔΜΗΕ ΑΕ προβαίνει σε κάθε αναγκαία ενέργεια, ώστε να είναι εφικτή η χορήγηση πιστοποίησής του ως Ανεξάρτητου Διαχειριστή Μεταφοράς το αργότερο μέχρι την 3η Μαρτίου 2012. Στο άρθρο 113 ορίζεται η διαδικασία για την πιστοποίησή του, οι υποχρεώσεις που υπέχει και τα αντίστοιχα δικαιώματα της ΡΑΕ, τα οποία ρυθμίζονται κατ αναλογία προς ότι ήδη επισημάνθηκε για τους διαχειριστές φυσικού αερίου. Αντίστοιχες είναι και οι προβλέψεις του άρθρου 114 σχετικά με την πιστοποίηση του ΑΔΜΗΕ ΑΕ στην περίπτωση που ενδέχεται να ελέγχεται από πρόσωπα τρίτης χώρας.

Τέλος, στο άρθρο 126 ορίζονται τα σχετικά με τις περιπτώσεις χορήγησης εξαίρεσης και συγκεκριμένα την απαλλαγή από την υποχρέωση παροχής πρόσβασης τρίτων και τις υποχρεώσεις ιδιοκτησιακού διαχωρισμού³¹ προβλέπεται δε και η διαδικασία,

³¹ Σύμφωνα με το Άρθρο 17 Κανονισμού (ΕΚ) 714/2009.

σύμφωνα με την οποία αίτημα για την απαλλαγή τμήματος ή του συνόλου νέων διασυνδέσεων με συστήματα μεταφοράς άλλων χωρών, από την υποχρέωση ιδιοκτησιακού διαχωρισμού και από την υποχρέωση παροχής πρόσβασης σε τρίτους, ιδίως στην περίπτωση υποβρυχίων καλωδίων και σε εξαιρετικές περιπτώσεις γραμμών διασύνδεσης εναλλασσομένου ρεύματος, υποβάλλεται με την αίτηση χορήγησης Άδειας Κυριότητας και Διαχείρισης ή με την αίτηση τροποποίησης της Άδειας αυτής, λόγω επέκτασης υφιστάμενων διασυνδέσεων με συστήματα μεταφοράς ή με την αίτηση αύξησης της δυναμικότητάς υφιστάμενης διασύνδεσης. Ορίζεται και πάλι, ότι η σχετική απαλλαγή χορηγείται με απόφαση της ΡΑΕ, για ορισμένο χρόνο, σύμφωνα με τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 17 του Κανονισμού, στο οποίο γίνεται ευθεία παραπομπή³².

7. Ρυθμιστικές απαιτήσεις για τη διενέργεια της Πιστοποίησης

Η έννοια και η διαδικασία της πιστοποίησης, όπως εκτέθηκαν στις προηγούμενες ενότητες, διατυπώνονται στις σχετικές νομοθετικές διατάξεις.

Από ουσιαστική άποψη, η πιστοποίηση αποσκοπεί κυρίως στη διακρίβωση ότι οι επιχειρήσεις που ασκούν δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου δεν δικαιούνται να αποκτούν έλεγχο, υπό την ειδική έννοια που αναλύεται στη Παράρτημα Ι, ή να ασκούν οποιοδήποτε δικαίωμα άμεσα ή έμμεσα επί διαχωρισμένων διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου της χώρας ή άλλων κρατών – μελών.

Συγκεκριμένα, η πιστοποίηση κατεξοχήν αποβλέπει στη διαπίστωση ότι το ίδιο ή τα ίδια πρόσωπα δεν ασκούν ταυτόχρονα έλεγχο, αφενός επί επιχείρησης που ασκεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου και αφετέρου επί διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή σε σύστημα μεταφοράς. Και αντίστοιχα, ότι το ίδιο ή τα ίδια πρόσωπα δεν ασκούν έλεγχο επί

³² Για το σύστημα χορήγησης εξαιρέσεων σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία βλ. Ενότητα 3 ανωτέρω.

διαχειριστή ή επί συστήματος μεταφοράς, ασκώντας ταυτόχρονα και έλεγχο επί επιχείρησης παραγωγής ή προμήθειας.

Επίσης, η πιστοποίηση αποβλέπει στο να διασφαλισθεί ότι στον διαχειριστή έχουν ανατεθεί τα καθήκοντα που κατ' ελάχιστον προβλέπονται, ανάλογα με το σχήμα διαχωρισμού το οποίο θα ακολουθεί, για την αποτελεσματική διαχείριση του συστήματος μεταφοράς και ότι θα διαθέτει τους απαιτούμενους ανθρώπινους, φυσικούς, τεχνικούς και οικονομικούς πόρους για την άρτια επιτέλεση των καθηκόντων του αυτών.

Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή έχει καταρτίσει ερωτηματολόγιο που περιγράφει το πλαίσιο εντός του οποίου οφείλουν να κινηθούν οι ρυθμιστικές αρχές και οι προς πιστοποίηση διαχειριστές, με άλλα λόγια, τις προϋποθέσεις που θα επιτρέψουν την πιστοποίηση. Το ερωτηματολόγιο διαφοροποιείται ανάλογα με το σχήμα διαχωρισμού (ΙΔ, ΑΔΣ, ΑΔΜ) και βασίζεται αποκλειστικά στις Οδηγίες και στον Κανονισμό για τις Συγχωνεύσεις, ενώ έχουν ληφθεί υπόψη και οι απόψεις της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του διαχωρισμού όπως έχουν διατυπωθεί στις Ερμηνευτικές Σημειώσεις. Το ερωτηματολόγιο επισυνάπτεται στο παρόν ως Παράρτημα II.

Η πιστοποίηση από την Ευρ. Επιτροπή περιλαμβάνει και τον έλεγχο ότι στις αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές έχουν ανατεθεί δια της εθνικής νομοθεσίας, οι αρμοδιότητες και οι εξουσίες για να επιτελέσουν το έργο τους στο πλαίσιο της λειτουργίας των αγορών, ιδίως όσον αφορά στα θέματα σχετικά με τον αποτελεσματικό διαχωρισμό των διαχειριστών και τη λειτουργία τους (σχετικά βλ. Παράρτημα II).

Μολονότι οι πληροφορίες που θα υποβάλουν, καθώς και οι λοιπές απαιτήσεις τις οποίες οι υποψήφιος προς πιστοποίηση επιχειρήσεις θα κληθούν να αποδείξουν θα διαφέρουν κατά περίπτωση, και θα καθοριστούν με ad hoc αποφάσεις της ΡΑΕ, χρήσιμες είναι ορισμένες κατευθυντήριες οδηγίες οι οποίες διατυπώνονται στο Παράρτημα III, για τον Ιδιοκτησιακό Διαχωρισμό (ΙΔ) με αναφορά στον ΔΕΣΦΑ σύμφωνα με το Τρίτο Μέρος (φυσικό αέριο) του ν.4001/2011, και στο Παράρτημα IV για τον Ανεξάρτητο Διαχειριστή Μεταφοράς (ΑΔΜ), με αναφορά στον ΑΔΜΗΕ σύμφωνα με το Τέταρτο Μέρος (ηλεκτρική ενέργεια) του ν.4001/2011. Οι κατευθυντήριες οδηγίες του Παραρτήματος III καλύπτουν κατ' αρχήν και την περίπτωση διαχειριστή νέων υποδομών μεταφοράς, εφόσον δεν του έχει χορηγηθεί σχετική εξαίρεση, (π.χ. περίπτωση ΑΣΦΑ) ή διαχειριστή υπάρχοντος συστήματος

μεταφοράς ο οποίος αποφασίζει να ακολουθήσει σχήμα ιδιοκτησιακού διαχωρισμού (π.χ. κατά την παράγραφο 7 του άρθρου 110 του ν.4001/2011).

Ο υποψήφιος προς πιστοποίηση διαχειριστής οφείλει να τεκμηριώσει ότι συμμορφώνεται με κάθε μία διάταξη της οδηγίας / της εθνικής νομοθεσίας με έναν από τους παρακάτω τρόπους,

- α. Δήλωση συμμόρφωσης
- β. Αυτό πιστοποίηση
- γ. Διαδικασία πιστοποίησης από τρίτο
- δ. Πιστοποίηση από τρίτο
- ε. Έγγραφα που προσκομίζονται από τον ΔΣΜ
- στ. Εξωτερικός έλεγχος
- ζ. Εποπτεία από τη ΡΑΕ

Δήλωση συμμόρφωσης : ότι ο υποψήφιος προς πιστοποίηση διαχειριστής συμμορφώνεται με κάθε επιμέρους διάταξη της οδηγίας/ του εθνικού νόμου με την οποίο θεωρεί ότι συμμορφώνεται.

Αυτό πιστοποίηση: δήλωση συμμόρφωσης με τις επιμέρους διατάξεις της οδηγίας/ του εθνικού νόμου για την τεκμηρίωση της οποίας ο υποψήφιος προς πιστοποίηση διαχειριστής χρησιμοποιεί στοιχεία και πληροφορίες (π.χ. από τον εσωτερικό έλεγχο). Για τον σκοπό του παρόντος, η αυτό- πιστοποίηση ως τρόπος απόδειξης της συμμόρφωσης μπορεί να παρασχεθεί μέσω των γ, δ, ε και στ ανωτέρω.

Εξωτερικός έλεγχος: ανεξάρτητη αξιολόγηση σύμφωνα με τα λογιστικά πρότυπα της εταιρείας, με σκοπό τη διαπίστωση της εγκυρότητας και της αξιοπιστίας των πληροφοριών που κανονικά αναφέρονται σε εμπορικές ή τεχνικές διαδικασίες, τις οποίες παρέχει ο υποψήφιος προς πιστοποίηση διαχειριστής, προκειμένου να υποστηρίξει την αυτό-πιστοποίηση.

Διαδικασία πιστοποίησης από τρίτο: ως αποτέλεσμα εξωτερικού ελέγχου (από πιστοποιημένο οργανισμό ή ανεξάρτητο ελεγκτή), σύμφωνα με δημόσιο πρότυπο που επιβεβαιώνει στοιχεία διαδικασιών, προκειμένου να αξιολογηθεί η πραγματική συμμόρφωση με συγκεκριμένες διατάξεις των οδηγιών / της εθνικής νομοθεσίας..

Σε κάθε περίπτωση, η ΡΑΕ μπορεί να ζητήσει επιπλέον έγγραφα, αν το κρίνει απαραίτητο.

Προκειμένου να διευκολυνθεί η όλη διαδικασία η ΡΑΕ θεωρεί σκόπιμο κάθε υποψήφιος για πιστοποίηση διαχειριστής πριν από την υποβολή του επισήμου αιτήματος να συζητήσει με τη ΡΑΕ την σκοπούμενη πιστοποίησή του, ιδίως όσον αφορά στο εύρος των πληροφοριών που θα πρέπει να υποβάλει και να παρουσιάσει στην Αρχή σύντομη (μη δεσμευτική) περιγραφή της συμμόρφωσης / μη συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις της κοινοτικής / εθνικής νομοθεσίας.

Τέλος επισημαίνεται, ότι ακόμη και στην περίπτωση που έχει χορηγηθεί εξαίρεση σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της 2ης Δέσμης ή χορηγείται εξαίρεση σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της 3ης Δέσμης, ο διαχειριστής στον οποίο αφορά η εξαίρεση πρέπει να αιτηθεί την πιστοποίηση, λαμβανομένων φυσικά υπόψη των όρων της εξαίρεσης που του έχει χορηγηθεί, άλλως δεν μπορεί να διορισθεί ως Διαχειριστής ούτε να είναι μέλος του αντίστοιχου ευρωπαϊκού δικτύου διαχειριστών (ENTSO-E, ENTSO-G).³³

³³ Βλ. σχετικά σημ. 16 παρόντος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Α) Η έννοια του ελέγχου στον ιδιοκτησιακό διαχωρισμό

Άρθρο 9

Διαχωρισμός συστημάτων μεταφοράς και διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι από την 3η Μαρτίου 2012:

α) κάθε επιχείρηση που έχει στην ιδιοκτησία της σύστημα μεταφοράς ενεργεί ως διαχειριστής συστήματος μεταφοράς·

β) το ίδιο ή τα ίδια πρόσωπα δεν δικαιούνται:

i) να ασκούν άμεσα ή έμμεσα έλεγχο επί επιχειρήσεως που εκτελεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας και να ασκούν άμεσα ή έμμεσα έλεγχο ή να ασκούν οποιοδήποτε δικαίωμα σε διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή σε σύστημα μεταφοράς, ούτε

ii) να ασκούν άμεσα ή έμμεσα έλεγχο σε διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή σε σύστημα μεταφοράς και να ασκούν άμεσα ή έμμεσα έλεγχο ή να ασκούν οποιοδήποτε δικαίωμα σε επιχείρηση που εκτελεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας·

γ) το ίδιο ή τα ίδια πρόσωπα δεν δικαιούνται να διορίζουν μέλη του εποπτικού συμβουλίου, του διοικητικού συμβουλίου ή των οργάνων που εκπροσωπούν νόμιμα την επιχείρηση, σε διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή σε σύστημα μεταφοράς και να ασκούν άμεσα ή έμμεσα έλεγχο ή να ασκούν οποιοδήποτε δικαίωμα σε επιχείρηση που εκτελεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας· και

δ) το ίδιο πρόσωπο δεν δικαιούται να είναι μέλος του εποπτικού συμβουλίου, του διοικητικού συμβουλίου ή των οργάνων που εκπροσωπούν νόμιμα την επιχείρηση, τόσο σε επιχείρηση που ασκεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας όσο και σε διαχειριστή δικτύου μεταφοράς ή σε δίκτυο μεταφοράς.

2. Τα δικαιώματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχεία β) και γ) περιλαμβάνουν ειδικότερα:

α) την εξουσία άσκησης δικαιωμάτων ψήφου,

β) την εξουσία διορισμού μελών του εποπτικού συμβουλίου, του διοικητικού συμβουλίου ή των οργάνων που εκπροσωπούν νόμιμα την επιχείρηση, ή

γ) την κατοχή πλειοψηφικού μεριδίου.

Σύμφωνα με την πρώτη υποπερίπτωση της περίπτωσης (β) της πρώτης παραγράφου του άρθρου 9 των Οδηγιών για τον Ηλεκτρισμό και το Φυσικό Αέριο αντίστοιχα³⁴, το

³⁴ Οδηγία [2009/72/EK](#) και Οδηγία [2009/73/EK](#) σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου αντίστοιχα, σημ. 1 ανωτ.

ίδιο ή τα ίδια πρόσωπα δεν δικαιούνται να ασκούν άμεσα ή έμμεσα έλεγχο επί επιχειρήσεως που εκτελεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας και να ασκούν άμεσα ή έμμεσα έλεγχο ή να ασκούν οποιοδήποτε δικαίωμα σε διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή σε σύστημα μεταφοράς. Η δεύτερη υποπερίπτωση της ίδιας περίπτωσης θέτει όμοιο κανόνα για την αντίστροφη περίπτωση που ένα πρόσωπο έχει τον έλεγχο του διαχειριστή και ταυτόχρονα ασκεί έλεγχο ή οποιοδήποτε δικαίωμα σε επιχείρηση που εκτελεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας.

Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 13 του Προοιμίου της Οδηγίας για τον Ηλεκτρισμό και την αιτιολογική σκέψη 10 του Προοιμίου της Οδηγίας για το Φυσικό αέριο, ο «έλεγχος» κατά την έννοια των σχετικών κανόνων νοείται σύμφωνα με τον ορισμό του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων³⁵ (εφεξής («Κοινοτικός Κανονισμός Συγκεντρώσεων») και συγκεκριμένα το αρ. 3(2) αυτού που ορίζει ότι :

*«Ο έλεγχος απορρέει από δικαιώματα, συμβάσεις ή άλλα μέσα τα οποία, είτε μεμονωμένα είτε σε συνδυασμό με άλλα, και λαμβανομένων υπόψη των σχετικών πραγματικών ή νομικών συνθηκών, παρέχουν τη δυνατότητα καθοριστικού επηρεασμού της δραστηριότητας μιας επιχείρησης, και ιδίως από: α) δικαιώματα κυριότητας ή χρήσης επί του συνόλου ή μέρους των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης· β) δικαιώματα ή συμβάσεις που παρέχουν δυνατότητα καθοριστικού επηρεασμού της σύνθεσης, των συσκέψεων ή των αποφάσεων των οργάνων μιας επιχείρησης.»*³⁶

³⁵ ΕΕ L 133 της 30.4.2004.

³⁶ Αντίστοιχα, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 4 ν.703/77, όπως ισχύει, στα πλαίσια εφαρμογής του νόμου αυτού «ο έλεγχος απορρέει από δικαιώματα, συμβάσεις ή άλλα μέσα, τα οποία είτε μεμονωμένα είτε από κοινού με άλλα και λαμβανομένων υπόψη των σχετικών πραγματικών ή νομικών συνθηκών, παρέχουν τη δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη δραστηριότητα μιας επιχείρησης, και ιδίως από: α) δικαιώματα κυριότητας ή επικαρπίας επί του συνόλου ή μέρους των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης, β) δικαιώματα ή συμβάσεις που παρέχουν δυνατότητα καθοριστικής επίδρασης στη σύνθεση, στις συσκέψεις ή στις αποφάσεις των οργάνων μιας επιχείρησης». Επίσης, κατά την έννοια της παρ. 4 του ίδιου άρθρου, ο «έλεγχος» αποκτάται από το πρόσωπο ή τα πρόσωπα ή τις επιχειρήσεις, που: α) είναι υποκείμενα αυτών των δικαιωμάτων ή δικαιούχοι από τις συμβάσεις αυτές ή β) χωρίς να είναι υποκείμενα των δικαιωμάτων ή δικαιούχοι από τις συμβάσεις αυτές, δικαιούνται να ασκούν τα δικαιώματα που απορρέουν από αυτές. Περαιτέρω, απόκτηση «ελέγχου» μπορεί επίσης να υπάρχει ακόμα και αν αυτό δεν αποτελεί δεδηλωμένη πρόθεση των μερών. Επιπλέον, έχει γίνει δεκτό (βλ. σχετ. απόφαση Επιτροπής Ανταγωνισμού ΕΑ 201/III/2001) ότι ως «έλεγχος», κατά την έννοια

Κρίσιμη εδώ η έννοια του 'καθοριστικού επηρεασμού' (κατ' ορθότερη απόδοση 'καθοριστικής επίδρασης') που αναλύεται στα στοιχεία α) και β) του σχετικού κανόνα. Ο «έλεγχος», κατά την έννοια των άρθρων αυτών, μπορεί να είναι **αποκλειστικός ή κοινός**.³⁷ Και στις δύο περιπτώσεις, «έλεγχος» ορίζεται ως η δυνατότητα καθοριστικού επηρεασμού της δραστηριότητας μιας επιχείρησης με βάση δικαιώματα, συμβάσεις ή οποιαδήποτε άλλα μέσα, «κοινός» δε έλεγχος υφίσταται όταν δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις ή πρόσωπα έχουν τη δυνατότητα να ασκούν αποφασιστική επιρροή σε μία άλλη επιχείρηση. Τέλος, ως αποφασιστική επιρροή εν προκειμένω νοείται, κατά κανόνα, και η εξουσία και η δυνατότητα αναστολής ενεργειών που καθορίζουν την εμπορική στρατηγική συμπεριφορά μιας επιχείρησης. Όπως θα αναλυθεί στη συνέχεια, ο αποκλειστικός ή κοινός έλεγχος δεν περιορίζεται κατ' ανάγκην στη περίπτωση πλειοψηφικής συμμετοχής.³⁸

Ο όρος «πρόσωπο» στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνει πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου καθώς και φυσικά πρόσωπα³⁹. Προκειμένου να εξυπηρετηθεί ο σκοπός των

του νόμου, νοείται η ύπαρξη «δυνατότητας καθοριστικού επηρεασμού» και δεν απαιτείται πραγματική άσκηση του εν λόγω επηρεασμού.

³⁷ Για την έννοια και διακρίσεις του ελέγχου βλ. επόμενη ενότητα.

³⁸ Ibid.

³⁹ Οι σχετικοί κανόνες αντλούνται από το άρθρο 9 (6) των Οδηγιών για την Ηλεκτρική Ενέργεια και το Φυσικό Αέριο αντίστοιχα, όπου ορίζεται ότι «Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, εφόσον το πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχεία β), γ) και δ) είναι το κράτος μέλος ή άλλος δημόσιος φορέας, τότε δύο διαφορετικοί δημόσιοι φορείς που ασκούν έλεγχο σε διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή σε σύστημα μεταφοράς, αφενός, και σε επιχείρηση που ασκεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας, αφετέρου, δεν θεωρούνται ότι είναι το ίδιο ή τα ίδια πρόσωπα».

Εξάλλου, στις τις αιτιολογικές σκέψεις 23 και 20 των προοιμίων δυο Οδηγιών αντιστοίχως ορίζεται ότι «Η υλοποίηση του αποτελεσματικού διαχωρισμού θα πρέπει να τηρεί την αρχή της μη διάκρισης μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Για τον σκοπό αυτό, δεν θα πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα στο αυτό πρόσωπο να ασκεί οιοδήποτε έλεγχο ή δικαίωμα, κατά παραβίαση των κανόνων περί διαχωρισμού της ιδιοκτησίας ή της λύσης του ανεξάρτητου διαχειριστή μεταφοράς, είτε μεμονωμένα είτε από κοινού, στη σύνθεση, την ψηφοφορία ή τη λήψη αποφάσεων των οργάνων τόσο των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς ή των συστημάτων μεταφοράς όσο και των επιχειρήσεων παραγωγής ή προμήθειας. Όσον αφορά τον διαχωρισμό της ιδιοκτησίας και την καθιέρωση ανεξάρτητου διαχειριστή μεταφοράς, αν το εν λόγω κράτος μέλος μπορεί να αποδείξει ότι η ως άνω

κανόνων του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού οφείλει να γίνει δεκτό ότι δυο διακριτά νομικά πρόσωπα δημοσίου εν ευρεία εννοία ή υπό κρατικό έλεγχο είναι δυνατόν να δραστηριοποιούνται παράλληλα, το πρώτο στις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας και το δεύτερο στη διαχείριση συστήματος μεταφοράς (ασκώντας άμεσα ή έμμεσα έλεγχο ή να οποιοδήποτε δικαίωμα), χωρίς να συντρέχει στη περίπτωση αυτή το στοιχείο του ελέγχου. Η διοίκηση εδώ δε λογίζεται ως ενότητα, καθόσον δε προκύπτει defacto ή de lege έλεγχος των παραπάνω από κάποιο άλλο δημόσιο νομικό πρόσωπο. Τα πρόσωπα πάντως που ασκούν τον έλεγχο κατά την έννοια των άρθρων 9 παρ.1 (α) των Οδηγιών για την Ηλεκτρική Ενέργεια και το Φυσικό αέριο θα είναι κατ' αρχήν είτε οι εταιρείες προμήθειας ή διαχείρισης συστημάτων μεταφοράς είτε οι μητρικές εταιρίες που έχουν ως θυγατρικές τους εταιρίες προμήθειας ή διαχειριστές συστημάτων.

Σύμφωνα με το Αρ. 3.3 του Κανονισμού Συγκεντρώσεων ο έλεγχος αποκτάται από πρόσωπα ή επιχειρήσεις που είναι υποκείμενα δικαιωμάτων ή δικαιούχοι εκ συμβάσεων που παρέχουν το σχετικό έλεγχο. Σε εξαιρετικές δε περιπτώσεις, (πρόκειται για περιπτώσεις έμμεσου ελέγχου), ο κατέχων τυπικά μια ελέγχουσα συμμετοχή διαφέρει από το πρόσωπο ή την επιχείρηση που έχει την πραγματική εξουσία άσκησης των δικαιωμάτων που προκύπτουν από την συμμετοχή αυτή. Αυτό συμβαίνει, για παράδειγμα, στην περίπτωση που μία επιχείρηση χρησιμοποιεί άλλο πρόσωπο ή επιχείρηση για την απόκτηση ελέγχουσας συμμετοχής και ασκεί τα σχετικά δικαιώματα μέσω του προσώπου ή της επιχείρησης αυτής, παρόλο που οι τελευταίοι είναι επισήμως τα υποκείμενα των δικαιωμάτων. Στην περίπτωση αυτή, ο έλεγχος αποκτάται από την επιχείρηση η οποία στην πραγματικότητα διαθέτει την πραγματική εξουσία ελέγχου της άλλης επιχείρησης.⁴⁰

Η έννοια των δικαιωμάτων, σύμφωνα με τα Άρθρα 9.1(β) των Οδηγιών, αναλύεται στη δεύτερη παράγραφο που απαριθμεί ενδεικτικά ορισμένα απ' αυτά : άσκηση δικαιωμάτων ψήφου, διορισμός μελών του εποπτικού συμβουλίου καθώς και του διοικητικού συμβουλίου ή των οργάνων που εκπροσωπούν νόμιμα την επιχείρηση, και κατοχή πλειοψηφικού μεριδίου.

Οι παραπάνω διατάξεις έχουν την έννοια ότι η συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο γεννά αποκλειστικά και μόνο οικονομικές αξιώσεις **και όχι δικαίωμα συμμετοχής στη λήψη αποφάσεων της εταιρίας ή άσκηση ελέγχου επί αυτής**. Εξάλλου, η εξουσία άσκησης δικαιωμάτων ψήφου αφορά κάθε είδους τέτοιο δικαίωμα.

Η συμμόρφωση με τις παραπάνω απαιτήσεις έχει τις ακόλουθες πρακτικές συνέπειες :

Μια επιχείρηση που δραστηριοποιείται στο χώρο της προμήθειας μπορεί να διατηρήσει άμεση ή έμμεση συμμετοχή στα μετοχικό κεφάλαιο ενός διαχειριστή συστήματος

απαίτηση τηρείται, δύο χωριστοί δημόσιοι οργανισμοί θα πρέπει να μπορούν να ελέγχουν τις δραστηριότητες παραγωγής και εφοδιασμού, αφενός, και τις δραστηριότητες μεταφοράς, αφετέρου».

⁴⁰ Στα στοιχεία για την απόδειξη αυτού του είδους του έμμεσου ελέγχου μπορεί να περιλαμβάνονται παράγοντες όπως η πηγή της χρηματοδότησης ή οι οικογενειακοί δεσμοί.

μεταφοράς, και αντίστροφα, ένας διαχειριστής μπορεί να συμμετέχει στη μετοχική σύνθεση μιας επιχείρησης προμήθειας, εφόσον πληρούνται εκατέρωθεν και αθροιστικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις :

1. Η συμμετοχή της πρώτης στο μετοχικό κεφάλαιο της δεύτερης δεν είναι πλειοψηφική
2. Από την συμμετοχή δεν προκύπτει εξουσία άσκησης δικαιωμάτων άμεσης ή έμμεσης ψήφου
3. Η συμμετέχουσα επιχείρηση δεν διαθέτει δυνατότητα έμμεσου ή άμεσου διορισμού μελών του εποπτικού συμβουλίου καθώς και του διοικητικού συμβουλίου ή των οργάνων που εκπροσωπούν νόμιμα την επιχείρηση στο μετοχικό κεφάλαιο της οποίας μετέχει.
4. Δεν προκύπτει καμίας μορφής άσκηση έμμεσου ή άμεσου ελέγχου από τη πρώτη στη δεύτερη.

Στην περίπτωση μητρικής εταιρίας προμήθειας η οποία ασκεί έλεγχο επί του διαχειριστή, (η οποία μητρική στη υπό εξέταση μορφή διαχωρισμού είναι δυνατόν να νοηθεί μάλλον ως εταιρία χαρτοφυλακίου), ή αντιστρόφως, στη περίπτωση διαχειριστή που θα έχει θέση μητρικής έναντι προμηθευτή, οι ίδιες προϋποθέσεις οφείλουν να συντρέχουν επίσης αθροιστικά.

Στην περίπτωση 9.1 (γ) ορίζεται ότι το ίδιο ή τα ίδια πρόσωπα δεν δικαιούνται να διορίζουν μέλη του εποπτικού συμβουλίου, του διοικητικού συμβουλίου ή των οργάνων που εκπροσωπούν νόμιμα την επιχείρηση, σε διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή σε σύστημα μεταφοράς και να ασκούν άμεσα ή έμμεσα έλεγχο ή να ασκούν οποιοδήποτε δικαίωμα σε επιχείρηση που εκτελεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας. Η προσθήκη της πρόσθετης αυτής προϋπόθεσης, στοχεύει στο να αποτρέψει την άσκηση αποφασιστικής επιρροής στον διορισμό στελεχών της διοίκησης του Διαχειριστή, εκ μέρους εταιρίας που διαθέτει πλειοψηφική συμμετοχή στο κεφάλαιο εταιρίας προμήθειας (ή επέχει θέση μητρικής έναντι της τελευταίας ή απλώς διαθέτει δικαίωμα ψήφου ή διορισμού της διοίκησης της).

Στην περίπτωση 9.1.(δ) ορίζεται ότι το ίδιο πρόσωπο δεν δικαιούται να είναι μέλος του εποπτικού συμβουλίου, του διοικητικού συμβουλίου ή των οργάνων που εκπροσωπούν νόμιμα την επιχείρηση, σε επιχείρηση που ασκεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας και σε διαχειριστή δικτύου μεταφοράς ή σε δίκτυο μεταφοράς.

Προκειμένου να αποτραπεί η κάθετη οργάνωση των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου , το Αρ. 9.3 των δυο Οδηγιών αποσαφηνίζεται ότι οι κανόνες του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού εφαρμόζονται παράλληλα και στις δυο αγορές, απαγορεύοντας κατά τον τρόπο αυτό την άσκηση εκ παραλλήλου ελέγχου επί εταιρείας προμήθειας φυσικού αερίου και διαχείρισης συστημάτων μεταφοράς ή το αντίστροφο. Η σχετική απαγόρευση πάντως αφορά μόνο στην απαγορευτική διάταξη του 9.1 β και δεν εκτείνεται στις πρόσθετες επιμέρους προϋποθέσεις του ίδιου άρθρου.

B) Η έννοια του ελέγχου : Διακρίσεις

- Αποκλειστικός έλεγχος

Η προφανέστερη περίπτωση αποκλειστικού ελέγχου είναι εκείνη κατά την οποία μία επιχείρηση αποκτά την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου μιας εταιρείας. Δεν έχει αυτό καθαυτό σημασία εάν η αποκτώμενη συμμετοχή είναι 50 % του μετοχικού κεφαλαίου συν μία μετοχή ή 100 % του εταιρικού κεφαλαίου. Σημειωτέον ότι απόκτηση συμμετοχής, έστω και πλειοψηφικής, στο μετοχικό κεφάλαιο εταιρίας, δεν αρκεί κατά κανόνα για να τη στοιχειοθέτηση αποκλειστικού ελέγχου, αν δεν συνοδεύεται από πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου.

Δεν είναι όμως αυτή η μοναδική περίπτωση αποκλειστικού ελέγχου που απαντάται : Αποκλειστικός έλεγχος μπορεί επίσης να αποκτηθεί στην περίπτωση «ειδικής μειοψηφίας». Ο σχετικός έλεγχος στην περίπτωση αυτή είναι δυνατόν είτε να έχει ως νομική βάση το ίδιο το καταστατικό της εταιρίας, είτε να προκύπτει *de facto*.

Στη πρώτη περίπτωση, ο αποκλειστικός έλεγχος προκύπτει από την απονομή ειδικών προνομίων ή ειδικών δικαιωμάτων στους μειοψηφούντες μετόχους, που τους επιτρέπει την άσκηση ελέγχου. Αυτά μπορεί να είναι προνομιούχες μετοχές που συνεπάγονται πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου ή άλλα δικαιώματα που παρέχουν στους μειοψηφούντες μετόχους τη δυνατότητα να καθορίζουν τη στρατηγική εμπορική συμπεριφορά της ελεγχόμενης επιχείρησης, όπως η εξουσία να διορίζουν περισσότερα από τα μισά μέλη του εποπτικού συμβουλίου ή του διοικητικού συμβουλίου.

Στη δεύτερη περίπτωση, *de facto* αποκλειστικός έλεγχος από μέτοχο που διαθέτει μειοψηφική συμμετοχή στο κεφάλαιο εταιρίας προκύπτει, για παράδειγμα, αν ο τελευταίος είναι σε θέση να εξασφαλίσει πλειοψηφία στη γενική συνέλευση, λόγω της διασποράς του λοιπού κεφαλαίου σε μεγάλο αριθμό μετόχων, οι οποίοι είναι απίθανο να είναι παρόντες ή να εκπροσωπούνται στις γενικές συνελεύσεις της εταιρείας. Η ύπαρξη *de facto* αποκλειστικού ελέγχου σε μια τέτοια περίπτωση είναι δυνατόν να διαγνωσθεί με βάση πραγματικά στοιχεία που προκύπτουν από την παρουσία των μετόχων κατά τα προηγούμενα έτη και τα αποτελέσματα των ψηφοφοριών : Εφόσον, με βάση τον αριθμό των μετόχων που συμμετέχουν στις γενικές συνελεύσεις, ένας μέτοχος με μειοψηφική συμμετοχή στο κεφάλαιο έχει σταθερή πλειοψηφία σε ψήφους κατά τη συνέλευση αυτή, τότε ο εν λόγω μέτοχος θεωρείται ότι διαθέτει δυνατότητα αποκλειστικού ελέγχου.

Αποκλειστικός έλεγχος μπορεί επίσης να ασκηθεί από μειοψηφούντα μέτοχο ο οποίος έχει δικαίωμα διαχείρισης των δραστηριοτήτων της εταιρείας και καθορισμού της επιχειρησιακής πολιτικής της.

Το προνόμιο αγοράς ή μετατροπής μετοχών δεν μπορεί αυτό καθαυτό να παράσχει αποκλειστικό έλεγχο παρά μόνο εφόσον πρόκειται να ασκηθεί στο προσεχές μέλλον βάσει νομικά δεσμευτικών συμφωνιών. Ωστόσο, η πιθανότητα άσκησης του εν λόγω

προνομίου συνιστά πρόσθετο στοιχείο το οποίο, σε συνδυασμό με άλλα, μπορεί να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι υπάρχει de facto αποκλειστικός έλεγχος.

- Κοινός έλεγχος

Όπως και στην περίπτωση του αποκλειστικού ελέγχου, η απόκτηση κοινού ελέγχου (που περιλαμβάνει και την μετατροπή του αποκλειστικού ελέγχου σε κοινό) μπορεί επίσης να διαπιστωθεί σε νομική ή πραγματική βάση. Κοινός έλεγχος προκύπτει όταν δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις ή φυσικά πρόσωπα έχουν τη δυνατότητα να ασκούν αποφασιστική επιρροή σε μία άλλη επιχείρηση και εξουσία καθορισμού των στρατηγικών αποφάσεων ή αναστολής ενεργειών που καθορίζουν την εμπορική πολιτική της ελεγχόμενης επιχείρησης.

Η σαφέστερη μορφή κοινού ελέγχου υπάρχει όταν τα δικαιώματα ψήφου στην κοινή επιχείρηση ανήκουν εξίσου στις δύο μητρικές επιχειρήσεις. Κοινός έλεγχος μπορεί να υπάρχει ακόμη και στην περίπτωση που δεν υπάρχει ισότητα ψήφων ή εκπροσώπησης στα όργανα λήψης αποφάσεων μεταξύ των δύο μητρικών εταιρειών ή που υπάρχουν περισσότερες από δύο μητρικές επιχειρήσεις. Αυτό συμβαίνει όταν οι μειοψηφούντες μέτοχοι έχουν πρόσθετα δικαιώματα τα οποία τους παρέχουν δυνατότητα άσκησης αρνησικυρίας σε αποφάσεις που έχουν ουσιώδη σημασία για την εμπορική στρατηγική συμπεριφορά της κοινής επιχείρησης. Τέτοια δικαιώματα αρνησικυρίας μπορεί να προβλέπονται στο καταστατικό της κοινής επιχείρησης ή σε συμφωνία μεταξύ των μητρικών της επιχειρήσεων. Τα ίδια τα δικαιώματα αρνησικυρίας μπορεί να προκύπτουν από την ειδική πλειοψηφία που απαιτείται για τις αποφάσεις της γενικής συνέλευσης ή του διοικητικού συμβουλίου, στο βαθμό που οι μητρικές επιχειρήσεις εκπροσωπούνται στο εν λόγω συμβούλιο. Είναι επίσης δυνατόν οι στρατηγικές αποφάσεις να υπόκεινται σε έγκριση ενός οργάνου, π.χ. εποπτικού συμβουλίου, στο οποίο οι μειοψηφούντες μέτοχοι εκπροσωπούνται και αποτελούν μέρος της απαρτίας που απαιτείται για αυτές τις αποφάσεις. Κατά κανόνα, τα σημαντικότερα δικαιώματα αρνησικυρίας είναι εκείνα που αφορούν αποφάσεις σχετικά με τον διορισμό της διοίκησης και τον προϋπολογισμό. Η εξουσία για τον από κοινού ορισμό της διοίκησης έχει ως συνέπεια τη δυνατότητα άσκησης αποφασιστικής επιρροής στην εμπορική πολιτική μιας επιχείρησης. Το ίδιο ισχύει και όσον αφορά τις αποφάσεις για τον προϋπολογισμό, δεδομένου ότι ο τελευταίος καθορίζει το συγκεκριμένο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της κοινής επιχείρησης και, συγκεκριμένα, τις επενδύσεις τις οποίες μπορεί να πραγματοποιεί.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II Ερωτηματολόγιο Ευρ. Επιτροπής⁴²

Πιστοποίηση Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς - ΔΣΜ⁴³

Γενικές πληροφορίες:

Παρακαλώ όπως συμπληρώσετε τα ακόλουθα στοιχεία επαφής :

1. Όνομα και διεύθυνση της επιχείρησης που θα πιστοποιηθεί ως ΔΣΜ

--

2. Ηλεκτρονική διεύθυνση και Ιστότοπος του ΔΣΜ

--

3. Όνομα, διεύθυνση, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας και ηλεκτρονική διεύθυνση, θέση του προσώπου επαφής στο ΔΣΜ

⁴² Πρόκειται για απόδοση στα ελληνικά του επίσημου κειμένου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο *COMMISSION STAFF WORKING PAPER on certification of Transmission System Operators of networks for electricity and natural gas in the European Union*, Brussels, 21.9.2011, SEC(2011) 1095 final., με τη προσθήκη των αναγκαίων διευκρινίσεων.

⁴³ Στο έντυπο της Επιτροπής ο όρος ΔΣΜ - Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς - χρησιμοποιείται και για τα τρία σχήματα διαχωρισμού και δηλώνει τον υποψήφιο για πιστοποίηση διαχειριστή ανεξάρτητα από το σχήμα διαχωρισμού κατά το οποίο θα είναι οργανωμένος.

4. Διεύθυνση της Εθνικής Ρυθμιστικής Αρχής στην οποία θα παραδοθεί η απόφαση της Επιτροπής.

5. Όνομα, διεύθυνση, τηλέφωνο, αριθμός τηλεομοιοτυπίας και ηλεκτρονική διεύθυνση, του προσώπου επαφής στην Εθνική Ρυθμιστική Αρχή.

Παρακαλείστε όπως συμπληρώσετε τα κάτωθι έντυπα:

ΕΝΤΥΠΟ Ιδιοκτησιακού Διαχωρισμού όταν ο ΔΣΜ έχει ζητηθεί να πιστοποιηθεί ως ΔΣΜ διαχωρισμένης ιδιοκτησίας

ΕΝΤΥΠΟ Ανεξάρτητου Διαχειριστή Συστήματος όταν ο ΔΣΜ έχει ζητηθεί να πιστοποιηθεί ως Ανεξάρτητος Διαχειριστής Συστήματος

ΕΝΤΥΠΟ ΑΔΜ όταν ο ΔΣΜ έχει ζητηθεί να πιστοποιηθεί ως Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς

Ουδέν έντυπο ισχύει για τις κοινοποιήσεις βάσει του άρθρου 9(10). Οι απαιτούμενες πληροφορίες για τις κοινοποιήσεις αυτές πρέπει να συζητηθούν κατά περίπτωση με την Επιτροπή, πριν από την κοινοποίηση.

ΕΝΤΥΠΟ ΙΔ (ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟΣ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ)

Κυριότητα – Ιδιοκτησία του συστήματος μεταφοράς από τον ΔΣΜ - άρθρο 9 (1α) και 9 (5)

(1) Όσον αφορά στο ιδιοκτησιακό καθεστώς του συστήματος μεταφοράς παρουσιάζεται η ακόλουθη ανάλυση:

(α) προσδιορισμός όλων των συστημάτων μεταφοράς ιδιοκτησίας του ΔΣΜ στο οικείο κράτος-μέλος (καθώς και εκείνων υπό κατασκευή ή που δεν έχουν κατασκευασθεί πριν από τις 3 Σεπτεμβρίου του 2009), συμπεριλαμβανομένων των γραμμών διασύνδεσης και ξεχωριστών δικτύων μεταφοράς.

(β) προσδιορισμός των συστημάτων μεταφοράς, τα οποία ο ΔΣΜ έχει στην ιδιοκτησία του (πλήρως ή μερικώς) σε άλλα κράτη-μέλη της ΕΕ.

(γ) παράθεση όλων των άλλων ιδιοκτητών του δεδομένου συστήματος μεταφοράς με προσδιορισμό του μεριδίου κάθε ιδιοκτήτη, σε περίπτωση που ο ΔΣΜ είναι ιδιοκτήτης του συστήματος μεταφοράς μόνο μερικώς.

A:

B:

Γ:

(2) Ενημέρωση εάν ο ΔΣΜ μισθώνει σε ή ενοικιάζει κάποιο σύστημα μεταφοράς από οιοδήποτε άλλον.

(3) Σε περίπτωση που ο ΔΣΜ είναι κοινοπραξία που ανήκει σε δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις που είναι ιδιοκτήτριες δικτύων μεταφοράς σε διάφορα κράτη-μέλη ενημερώνει εάν όλα τα μέρη της κοινοπραξίας έχουν εγκριθεί ως ΔΣΜ στο πλαίσιο του σχήματος διαχωρισμού ΑΔΣ ή ΑΔΜ. Παρακαλείστε όπως ονομάσετε τις εταιρείες αυτές και δηλώσετε την ιδιότητά τους ως ΔΣΜ (άρθρο 9 (5)).

--

Έλεγχος και κυριότητα του ΔΣΜ – Άρθρα 9(1) β, γ και δ, 9(2), 9(3) και (7)

(4) Το Άρθρο 9 (1) - (3) των Οδηγιών για την Ηλεκτρική Ενέργεια και το Φυσικό Αέριο προϋποθέτει ότι ο ΔΣΜ δεν ελέγχεται από οποιοδήποτε πρόσωπο εμπλέκεται στην παραγωγή ή την προμήθεια φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας. Προκειμένου να καθοριστεί η κυριότητα και ο έλεγχος των ΔΣΜ απαιτείται η κατάρτιση καταλόγου με όλες τις επιχειρήσεις που ανήκουν στον ίδιο όμιλο⁴⁴. Ως εκ τούτου ζητούνται οι ακόλουθες πληροφορίες:

(α) Κατάλογος όλων των επιχειρήσεων ή προσώπων που ελέγχουν τους ΔΣΜ, άμεσα ή έμμεσα

(β) Κατάλογος όλων των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην κάθε εν λόγω αγορά που ελέγχονται, άμεσα ή έμμεσα:

- από αυτά τα μέρη

- Από το ΔΣΜ

⁴⁴ Περισσότερα για την έννοια του ελέγχου στο Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 802/2004 της Επιτροπής, της 7ης Απριλίου 2004, για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, ΕΕ L 133 / 1 της 30.4.2004. Βλ. σχετικά και Ενότητα Ι ανωτ.

(γ) Κατάλογος όλων των εταιρειών που εκτελούν οποιαδήποτε από τις λειτουργίες παραγωγής ή προμήθειας σε περίπτωση που το ίδιο πρόσωπο, άμεσα ή έμμεσα ασκεί έλεγχο ή δικαιώματα επί του ΔΣΜ και τέτοιων εταιρειών.

Για κάθε ένδειξη που απαριθμείται ανωτέρω στα σημεία (α) - (γ) θα πρέπει να προσδιορίζονται η φύση και τα μέσα ελέγχου (π.χ. δικαιώματα ψήφου, δικαιώματα αρνησικυρίας, κατοχή πλειοψηφικού μεριδίου, εξουσία διορισμού των μελών του εποπτικού συμβουλίου, του διοικητικού συμβουλίου ή οργάνων που εκπροσωπούν νόμιμα την επιχείρηση, de facto και de jure-έλεγχος, αποκλειστικός έλεγχος ή από κοινού έλεγχος)⁴⁵.

Οι πληροφορίες που ζητούνται στο παρόν τμήμα είναι δυνατόν να παρουσιάζονται με τη μορφή πινάκων ή διαγραμμάτων ώστε να προκύπτει η διάρθρωση του καθεστώτος ιδιοκτησίας και ελέγχου των επιχειρήσεων. Παρακαλείστε όπως περιληφθούν οι σχετικές νομικές διατάξεις και επισημανθούν οι εμπιστευτικές πληροφορίες.

A:
B:
Γ:

(5) Σε περίπτωση που ένας δημόσιος οργανισμός ασκεί τα δικαιώματα που περιγράφονται στην παράγραφο (β), (γ) και (δ) του Άρθρου 1 των Οδηγιών για

⁴⁵ Βλ. σχετικά Κωδικοποιημένη ανακοίνωση της Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, 16.4.2008, (2008/C 95/01).

την Ηλεκτρική Ενέργεια και το Φυσικό Αέριο, οι διατάξεις περί διαχωρισμού απαιτούν τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας του δημόσιου φορέα άσκησης αυτών των δραστηριοτήτων της μεταφοράς, παραγωγής ή προμήθειας. Συνεπώς, σε περίπτωση που ένας ή διαφορετικοί κεντρικοί, περιφερειακοί ή τοπικοί κυβερνητικοί φορείς (π.χ. Υπουργεία) ασκούν τα δικαιώματα αυτά, είναι απαραίτητο να εισαχθούν μηχανισμοί που θα διασφαλίζουν μια τέτοια ανεξαρτησία. Στο πλαίσιο αυτό παρακαλείστε όπως απαντήσετε στις κάτωθι ερωτήσεις:

(α) περιγράψτε εν συντομία εάν φορείς του δημοσίου οι οποίοι άμεσα ή έμμεσα ασκούν έλεγχο ή οιοδήποτε δικαίωμα μεταφοράς, παραγωγής και προμήθειας.

(β) σε περίπτωση που φορείς της κεντρικής κυβέρνησης ή περιφερειακής διοίκησης ή της τοπικής αυτοδιοίκησης ασκούν τα δικαιώματα αυτά για επιχειρήσεις που εμπλέκονται στα συστήματα μεταφοράς, παραγωγής, και προμήθειας, παρακαλείσθε να:

- περιγράψτε λεπτομερώς ποιος δημόσιος φορέας ασκεί τα δικαιώματα αυτά και για ποιές επιχειρήσεις.

- περιγράψτε εν συντομία τους νομικούς και οικονομικούς δεσμούς μεταξύ των εν λόγω δημοσίων φορέων

- περιγράψτε εν συντομία πώς διασφαλίζεται ότι τα δικαιώματα που περιγράφονται στην παράγραφο (β), (γ) και (δ) του άρθρου 1 των Οδηγιών για την Ηλεκτρική Ενέργεια και το Φυσικό Αέριο αντιστοίχως, σε σχέση με τα συστήματα μεταφοράς, ασκούνται ανεξάρτητα από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας

A:

B:

(6) Σε περίπτωση που ο ΔΣΜ ήταν μέρος μιας κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης, σύμφωνα με το Άρθρο 9 (7) πρέπει να διασφαλίζεται ότι εμπορικά ευαίσθητες πληροφορίες δεν μεταφέρονται στις επιχειρήσεις παραγωγής ή προμήθειας και ότι το προσωπικό του ΔΣΜ δεν μεταφέρεται στις επιχειρήσεις αυτές. Με βάση τις ανωτέρω διατάξεις παρακαλείστε όπως περιγράψετε εν συντομία τις διαδικασίες που εξασφαλίζουν ότι εμπορικά ευαίσθητες πληροφορίες δεν μεταφέρονται στις επιχειρήσεις παραγωγής ή προμήθειας. Παρακαλείστε όπως παραθέσετε τις σχετικές διατάξεις

Καθήκοντα του ΔΣΜ - Άρθρο 12 της Οδηγίας για την Ηλεκτρική Ενέργεια και Άρθρο 13 της Οδηγίας για το Φυσικό Αέριο

(7) Ο ΔΣΜ απαιτείται να διαχειρίζεται το δίκτυο σύμφωνα με το άρθρο 12 της Οδηγίας για την Ηλεκτρική Ενέργεια και το Άρθρο 13 της Οδηγίας για το Φυσικό Αέριο. Παρακαλώ:

(α) περιγράψετε εν συντομία όλα τα έργα που αναλαμβάνει ο ΔΣΜ, αναφέρατε τη συμμόρφωση με το Άρθρο 12 (ηλεκτρική ενέργεια) ή το Άρθρο 13 (φυσικό αέριο). Υποβάλετε όλα τα συναφή μέρη όλων των σχετικών κανονιστικών διατάξεων (νόμων, κωδίκων συστήματος, συμφωνιών μεταξύ των εταιρειών, καταστατικών) που καταδεικνύουν ότι ο ΔΣΜ έχει την πλήρη ευθύνη για την εκπλήρωση των παραπάνω έργων και σημειώστε με σαφήνεια τα σχετικά τμήματα στήριξη της ανάλυσης

(β) καταδείξτε με βάση τις ισχύουσες διατάξεις ότι η εν λόγω ΕΡΑ, διαθέτει αρμοδιότητες, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας να επιβάλει αποτρεπτικά πρόστιμα τα οποία είναι σε θέση να εφαρμόσει όταν ο ΔΣΜ δεν πληροί ή δεν πληροί πλήρως τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις που ορίζονται στο Άρθρο 12 της Οδηγίας για την Ηλεκτρική Ενέργεια και 13 της Οδηγίας για το Φυσικό Αέριο⁴⁶

A:

B:

⁴⁶ Σημείωση ΡΑΕ : Η απάντηση στο εδάφιο αυτό θα δοθεί από την Εθνική Ρυθμιστική Αρχή - ΕΡΑ.

ΕΝΤΥΠΟ ΑΔΣ (ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ)

Έλεγχος και Κυριότητα του ΔΣΜ - Άρθρο 9 (1) β, γ και 9 (2), 9(3) και 9 (7)

(1) Το Άρθρο 9 (1) - (3) των Οδηγιών για την Ηλεκτρική Ενέργεια και το Φυσικό Αερίου απαιτεί ο ΔΣΜ να μην ελέγχεται από οποιοδήποτε πρόσωπο εμπλέκεται στην παραγωγή ή την προμήθεια φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας. Προκειμένου να καθοριστεί η κυριότητα και ο έλεγχος των ΔΣΜ απαιτείται η κατάρτιση καταλόγου με όλες τις επιχειρήσεις που ανήκουν στον ίδιο όμιλο⁴⁷. Ως εκ τούτου ζητούνται οι ακόλουθες πληροφορίες:

(α) Κατάλογος όλων των επιχειρήσεων ή προσώπων που ελέγχουν τους ΔΣΜ, άμεσα ή έμμεσα

(β) Κατάλογος όλων των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην κάθε εν λόγω αγορά που ελέγχονται, άμεσα ή έμμεσα:

- από αυτά τα μέρη

- Από το ΔΣΜ.

(γ) Κατάλογος όλων των εταιρειών που εκτελούν οποιαδήποτε από τις λειτουργίες παραγωγής ή προμήθειας σε περίπτωση που το ίδιο πρόσωπο, άμεσα ή έμμεσα ασκεί έλεγχο ή δικαιώματα επί του ΔΣΜ και τέτοιων εταιρειών.

Για κάθε ένδειξη που απαριθμείται ανωτέρω στα σημεία (α) - (γ) θα πρέπει να προσδιορίζονται η φύση και τα μέσα ελέγχου (π.χ. δικαιώματα ψήφου, δικαιώματα αρνησικυρίας, κατοχή πλειοψηφικού μεριδίου, εξουσία διορισμού των μελών του εποπτικού συμβουλίου, του διοικητικού συμβουλίου ή οργάνων

⁴⁷ Περισσότερα για την έννοια του ελέγχου στο Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 802/2004 της Επιτροπής, της 7ης Απριλίου 2004, για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, ΕΕ L 133 / 1 της 30.4.2004. Βλ. σχετικά και Ενότητα Ι ανωτ.

που εκπροσωπούν νόμιμα την επιχείρηση, de facto και de jure-έλεγχος, αποκλειστικός έλεγχος ή από κοινού έλεγχος)⁴⁸.

Οι πληροφορίες που ζητούνται στο παρόν τμήμα είναι δυνατόν να παρουσιάζονται με τη μορφή πινάκων ή διαγραμμάτων ώστε να προκύπτει η διάρθρωση του καθεστώτος ιδιοκτησίας και ελέγχου των επιχειρήσεων. Παρακαλείστε όπως περιληφθούν οι σχετικές νομικές διατάξεις και επισημανθούν οι εμπιστευτικές πληροφορίες.

A:
B:
Γ:

(2) Σε περίπτωση που ένας δημόσιος φορέας ασκεί τα δικαιώματα που περιγράφονται στην παράγραφο (β), (γ) και (δ) του Άρθρου 1 των Οδηγιών για την Ηλεκτρική Ενέργεια και το Φυσικό Αέριο, οι διατάξεις περί διαχωρισμού απαιτούν τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας του δημόσιου φορέα που ασκεί αυτές τις δραστηριότητες μεταφοράς, έναντι δραστηριοτήτων παραγωγής ή προμήθειας. Συνεπώς, σε περίπτωση που ένας ή διαφορετικοί φορείς της κεντρικής κυβέρνησης (π.χ. Υπουργεία) ή της περιφερειακής διοίκησης ή της τοπικής αυτοδιοίκησης ασκούν τα δικαιώματα αυτά, είναι απαραίτητο να εισαχθούν μηχανισμοί που θα διασφαλίζουν μια τέτοια ανεξαρτησία. Στο πλαίσιο αυτό παρακαλείστε όπως απαντήσετε στις κάτωθι ερωτήσεις:

(α) περιγράψετε εν συντομία εάν φορείς του δημοσίου άμεσα ή έμμεσα ασκούν

⁴⁸ Ο. π., σημ. 42.

έλεγχου ή οιοδήποτε δικαίωμα μεταφοράς, παραγωγής και προμήθειας

(β) σε περίπτωση που φορείς της κεντρικής κυβέρνησης ή της περιφερειακής διοίκησης ή της τοπικής αυτοδιοίκησης ασκούν τα δικαιώματα αυτά για επιχειρήσεις που εμπλέκονται στα συστήματα μεταφοράς, στην παραγωγή, και στην προμήθεια, παρακαλώ:

- περιγράψετε λεπτομερώς ποιος δημόσιος φορέας ασκεί τα δικαιώματα αυτά και για ποιες επιχειρήσεις.

- περιγράψετε εν συντομία τους νομικούς και οικονομικούς δεσμούς μεταξύ των εν λόγω δημοσίων φορέων

- περιγράψετε εν συντομία πώς διασφαλίζεται ότι τα δικαιώματα που περιγράφονται στην παράγραφο (β), (γ) και (δ) του Άρθρου 1 των Οδηγιών για την Ηλεκτρική Ενέργεια και το Φυσικό Αέριο αντιστοίχως, σε σχέση με τα συστήματα μεταφοράς, ασκούνται ανεξάρτητα από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας

A:

B:

(3) Σε περίπτωση που ο ΔΣΜ ήταν μέρος μιας κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης, σύμφωνα με το Άρθρο 9 (7) πρέπει να διασφαλίζεται ότι εμπορικά ευαίσθητες πληροφορίες δεν μεταφέρονται στις επιχειρήσεις παραγωγής ή προμήθειας και ότι το προσωπικό του ΔΣΜ δεν μεταφέρεται στις επιχειρήσεις αυτές. Με βάση τις ανωτέρω διατάξεις παρακαλείστε όπως περιγράψετε εν συντομία τις διαδικασίες που εξασφαλίζουν ότι εμπορικά ευαίσθητες πληροφορίες δεν μεταφέρονται στις επιχειρήσεις παραγωγής ή προμήθειας. Παρακαλείστε όπως παραθέσετε τις σχετικές διατάξεις

--

Επιλεξιμότητα του ΔΣΜ στο σχήμα διαχωρισμού ΑΔΣ - Άρθρο 13 (2) β-γ και ε και 13 (5) της Οδηγίας για την Ηλεκτρική Ενέργεια και Άρθρο 14 (2) β-γ και ε και 14 (5) της Οδηγίας για το Φυσικό Αέριο

(4) Ένας ΔΣΜ σε ένα μοντέλο ΑΔΣ απαιτείται, βάσει του άρθρου 13 (2) β-γ της Οδηγίας για την Ηλεκτρική Ενέργεια και 14 (2) β-γ της Οδηγίας για το Φυσικό Αέριο να έχει στη διάθεσή του ανθρώπινους, τεχνικούς, οικονομικούς και υλικούς πόρους για την εκπλήρωση των καθηκόντων του και οφείλει να συμμορφώνεται με 10-ετές πρόγραμμα ανάπτυξης του συστήματος υπό την εποπτεία της ΕΡΑ. Παρακαλώ:

(α) περιγράψετε με συντομία και συνοψίσατε τις ικανότητες του ΔΣΜ να έχει στη διάθεσή του όλους τους ανθρώπινους, τεχνικούς, οικονομικούς και υλικούς πόρους για την εκπλήρωση των καθηκόντων του.

Παρακαλώ επιβεβαιώστε ότι ο ΔΣΜ διαθέτει τους κατ'ελάχιστον απαιτούμενους οικονομικούς πόρους για την εκπλήρωση της αποστολής του, για την αντικατάσταση των υφιστάμενων περιουσιακών στοιχείων και για μελλοντικά επενδυτικά σχέδια.

Παρακαλώ περιγράψετε με συντομία πώς οι οικονομικοί πόροι έχουν αναλυθεί και αν ανεξάρτητος έλεγχος έχει γίνει για την πιστοποίηση των ελάχιστων οικονομικών πόρων του ΔΣΜ. Παρακαλώ επιβεβαιώστε ότι έχει διασφαλιστεί η συνοχή μεταξύ των δηλώσεων - απαιτήσεων του ΑΔΣ και της χρηματοοικονομικής ανάλυσης του ανεξάρτητου ελεγκτή.

(β) επιβεβαιώστε ότι ο ΔΣΜ έχει δεσμευθεί ότι θα συμμορφώνεται με δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης συστήματος υπό την εποπτεία της ρυθμιστικής αρχής.

A:
B:
Γ:
Δ:

(5) Επιπλέον, με την επιφύλαξη των Άρθρων 13 (2) ε της Οδηγίας για την Ηλεκτρική Ενέργεια και του Άρθρου 14 (2) ε της Οδηγίας για το Φυσικό Αέριο ο υποψήφιος διαχειριστής καλείται να αποδείξει την ικανότητά του να συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις του βάσει των Κανονισμών αριθ. 714/2009 για την ηλεκτρική ενέργεια και αριθ. 715/2009 για το φυσικό αέριο, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς σε ευρωπαϊκό και περιφερειακό επίπεδο. Επιβεβαιώστε ότι ο ΑΔΣ συμμετέχει στο ΕΔΔΣΜ-Ε ή ΕΔΔΣΜ-Α (ENTSO-E / –G) και παραθέστε τον κατάλογο των περιφερειακών πρωτοβουλιών στις οποίες ο ΑΔΣ προτίθεται να συμμετάσχει.

--

(6) Σύμφωνα με το άρθρο 13 (5) της Οδηγίας για την Ηλεκτρική Ενέργεια και 14 (5) της Οδηγίας για το Φυσικό Αέριο, ο ιδιοκτήτης του συστήματος μεταφοράς θα παρέχει στον ΑΔΣ κάθε σχετική συνεργασία και στήριξη, συμπεριλαμβανομένων όλων των σχετικών πληροφοριών που απαιτούνται για

την εκπλήρωση των καθηκόντων του ως ΑΔΣ, χρηματοδότηση ή θα επιτρέπει την εκ μέρους τρίτων χρηματοδότηση για όλες τις επενδύσεις τις οποίες αποφασίζει ο ΑΔΣ και έχουν εγκριθεί από την Εθνική Ρυθμιστική Αρχή, μεριμνά για την κάλυψη της ευθύνης για τα περιουσιακά στοιχεία του συστήματος που σχετίζονται με τα καθήκοντα του ΔΣΜ καθώς και παρέχει εγγυήσεις για τη διευκόλυνση της χρηματοδότησης των επενδύσεων στα δίκτυα. Για να αποδειχθεί ότι ο ιδιοκτήτης θα εκτελέσει τα καθήκοντα αυτά σε ένα σχήμα διαχωρισμού ΑΔΣ περιγράψετε εν συντομία τους μηχανισμούς συντονισμού και ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ του ΑΔΣ και του ιδιοκτήτη του συστήματος. Περιγράψετε με λεπτομέρειες όλα τα δεδομένα που σχετίζονται με την εκπλήρωση των παραπάνω καθηκόντων, ιδίως εκείνων που αφορούν:

- (α) γνωστοποίηση της συνεργασίας και της πληροφόρησης
- (β) συμφωνίες χρηματοδότησης για τις επενδύσεις και σχέδια προτύπων συμφωνιών χρηματοδότησης για επενδύσεις από τρίτους
- (γ) όλες τις σχετικές συμφωνίες κάλυψης ευθύνης
- (δ) εγγυήσεις των επενδύσεων

A:
B:
Γ:
Δ:

Καθήκοντα του ΔΣΜ στο σχήμα διαχωρισμού ΑΔΣ - Άρθρα 12 και 13 (2) δ της Οδηγίας για την Ηλεκτρική Ενέργεια και Άρθρα 13 και 14 (2) δ της Οδηγίας για το Φυσικό Αέριο

(7) Ο ΔΣΜ, απαιτείται να λειτουργεί το δίκτυο σύμφωνα με το Άρθρο 12 της Οδηγίας για την Ηλεκτρική Ενέργεια και το Άρθρο 13 της Οδηγίας για το Φυσικό Αέριο. Περιγράψετε εν συντομία όλα τα καθήκοντα που αναλαμβάνει ο ΔΣΜ και συνοψίστε σχετικά με τη συμμόρφωση με το Άρθρο 12 (ηλεκτρική ενέργεια) ή το Άρθρο 13 (φυσικό αέριο). Αναφέρετε με σαφήνεια και ακρίβεια όλα τα συναφή μέρη όλων των σχετικών κανονιστικών διατάξεων (νόμων, κωδίκων συστήματος, συμφωνιών μεταξύ εταιρειών, καταστατικών) που καταδεικνύουν ότι ο ΔΣΜ έχει την πλήρη ευθύνη για την εκπλήρωση των καθηκόντων που αναφέρονται παραπάνω.

--

(8) Τα άρθρα 13 (2) δ της Οδηγίας για την Ηλεκτρική Ενέργεια και τα Άρθρα 14 (2) δ της Οδηγίας για το Φυσικό Αέριο απαιτούν ότι κάθε φορέας ενεργεί ως διαχειριστής συστήματος μεταφοράς. Θα πρέπει να είναι υπεύθυνος για τη χορήγηση και τη διαχείριση της πρόσβασης τρίτων, την είσπραξη τελών πρόσβασης, τις επιβαρύνσεις συμφόρησης και τις πληρωμές στο πλαίσιο του μηχανισμού αντιστάθμισης μεταξύ των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς, τη λειτουργία, τη συντήρηση και την ανάπτυξη του συστήματος μεταφοράς, καθώς και για τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης ικανότητας του συστήματος ώστε να ανταποκρίνεται στην εύλογη ζήτηση, με προγραμματισμό επενδύσεων, τον προγραμματισμό (συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας αδειοδότησης), την κατασκευή και τη λειτουργία των νέων υποδομών. Για να αποδειχθεί ότι ο ΑΔΣ είναι σε θέση να εκπληρώσει όλα τα καθήκοντα, παρακαλούμε να παρασχεθούν στην Επιτροπή οι ακόλουθες πληροφορίες:

(α) Περιγράψετε εν συντομία πώς διασφαλίζεται ότι τηρούνται οι διατάξεις των άρθρων 13 (2) δ της Οδηγίας για την Ηλεκτρική Ενέργεια και των Άρθρων 14 (2) δ της Οδηγίας για το Φυσικό Αέριο. Στηρίξτε την ανάλυσή σας με αναφορές σε όλα τα συναφή μέρη όλων των σχετικών κανονιστικών διατάξεων (νόμων, κωδίκων συστήματος, συμφωνιών μεταξύ των εταιρειών, πρακτικών) που καταδεικνύουν ότι ο ΑΔΣ έχει την πλήρη ευθύνη για την εκπλήρωση των καθηκόντων που αναφέρονται παραπάνω.

(β) Περιγράψετε εν συντομία τη διαδικασία μεταξύ του ΑΔΣ και του ιδιοκτήτη για τη διαμόρφωση των τιμολογίων

A:
B:

9) Τεκμηριώσατε με βάση τις ισχύουσες διατάξεις ότι η εν λόγω ΕΡΑ, διαθέτει αρμοδιότητες, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας να επιβάλει αποτρεπτικά πρόστιμα τα οποία είναι σε θέση να εφαρμόσει όταν ο ΔΣΜ δεν πληροί ή δεν πληροί πλήρως τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις που ορίζονται στην Οδηγία για την Ηλεκτρική Ενέργεια και το Φυσικό Αέριο⁴⁹.

--

⁴⁹ Σημείωση ΡΑΕ : Η απάντηση στο εδάφιο αυτό θα δοθεί από την Εθνική Ρυθμιστική Αρχή - ΕΡΑ.

ΕΝΤΥΠΟ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ - ΑΔΜ

Επιλεξιμότητα του ΔΣΜ στο σχήμα διαχωρισμού ΑΔΜ - Άρθρα 17 (1), 17 (4) - (5) και 18 (4), 18 (6) - (7) και 18 (9), 19 και 20 των Οδηγιών για την Ηλεκτρική Ενέργεια και το Φυσικό Αέριο

(1) Ένας ΔΣΜ σε σχήμα διαχωρισμού ΑΔΜ απαιτείται, βάσει του άρθρου 17 (1) των Οδηγιών για την Ηλεκτρική Ενέργεια και το Φυσικό Αέριο, αντιστοίχως, να έχει στη διάθεσή του ανθρώπινο δυναμικό, τεχνικούς, οικονομικούς και φυσικούς πόρους για την εκπλήρωση των καθηκόντων του. Για να αποδειχθεί ότι ο ΔΣΜ πληροί αυτές τις προϋποθέσεις, βάσει των πληροφοριών που διατίθενται από τον ΔΣΜ, περιγράψετε εν συντομία τους ανθρώπινους, τεχνικούς και φυσικούς πόρους που καταδεικνύουν ότι ο ΔΣΜ συμμορφώνεται με το άρθρο 17 (1), ιδίως δείχνοντας:

(α) ότι το προσωπικό που απαιτείται για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του (συμπεριλαμβανομένων όλων των εταιρικών καθηκόντων) είναι άμεσα απασχολούμενο από τον ΔΣΜ και ότι το προσωπικό του δεν είναι μισθωμένο από οποιοδήποτε άλλο μέρος της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης (ΚΟΕ – Vertically Integrated Undertaking, VIU).

(β) ότι ο ΔΣΜ διαθέτει τους κατ'ελάχιστον απαιτούμενους οικονομικούς πόρους για να εκπληρώσει την αποστολή του, για την αντικατάσταση των υφισταμένων περιουσιακών στοιχείων και για μελλοντικά επενδυτικά σχέδια. Περιγράψετε εν συντομία πώς αυτό έχει αποδειχθεί και αν έχει διεξαχθεί ανεξάρτητος έλεγχος βάσει χρηματοοικονομικών προτύπων

A:

B:

(2) Σύμφωνα με τα Άρθρα 17 (4) και 17 (5) και των δύο Οδηγιών ο ΔΣΜ σε ένα **σχήμα διαχωρισμού ΑΔΜ** οφείλει να έχει εταιρική ταυτότητα και επικοινωνιακή στρατηγική, εμπορικό σήμα (branding), κτιριακές εγκαταστάσεις, πληροφοριακά συστήματα και εξοπλισμό, σύστημα ασφαλούς πρόσβασης, συμβούλους IT ή εξωτερικούς υπεργολάβους, οικονομικούς συμβούλους και ελεγκτές ξεχωριστούς από αυτούς της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης. Για να αποδειχθεί ότι αυτό συμβαίνει παρακαλώ:

(α) περιγράψετε την ξεχωριστή στρατηγική επικοινωνίας, εμπορικού σήματος και εταιρικής ταυτότητας συμπεριλαμβανομένων των λογοτύπων του ΔΣΜ και της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης.

(β) παρακαλούμε να εξαχθεί συμπέρασμα πλήρους διαχωρισμού των κτιριακών εγκαταστάσεων, των συστημάτων πληροφορικής και εξοπλισμού, συστημάτων ασφαλείας, συμβούλων συστημάτων πληροφορικής ή εξωτερικών υπεργολάβων, οικονομικών συμβούλων και ελεγκτών και ύπαρξης εσωτερικών κατευθυντήριων γραμμών που εμποδίζουν την ύπαρξη κοινών σύμβουλων ή ελεγκτών μεταξύ του ΔΣΜ και της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης. Περιγράψετε εν συντομία πώς αυτό έχει εξεταστεί από την ΕΡΑ και αν ανεξάρτητοι ελεγκτές έχουν εμπλακεί σε αυτή την εξέταση.

A:

B:

(3) Σύμφωνα με τα Άρθρα 18 (1) και των δύο Οδηγιών ο ΔΣΜ πρέπει να έχει την δυνατότητα να αντλεί κεφάλαια από την κεφαλαιαγορά, και βάσει των Άρθρων 18 (4) και των δύο Οδηγιών η συνολική δομή διαχείρισης και το εταιρικό καταστατικό του ΔΣΜ θα πρέπει να διασφαλίζουν την ουσιαστική ανεξαρτησία του στις ημερήσιες δραστηριότητες του και τη διαχείριση του συστήματος, ή σε σχέση με τις δραστηριότητες που είναι απαραίτητες για την

προετοιμασία του δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης του συστήματος. Περιγράψετε εν συντομία πώς διασφαλίζεται ότι τα Άρθρα 18 (1) και 18 (4) πληρούνται και παραθέστε εκείνα τα σημεία του καταστατικού που έχουν σχέση με την επιβεβαίωση αυτών των δηλώσεων

--

(4) Τα Άρθρο 18 (6) και 18 (7) των Οδηγιών απαιτούν οποιεσδήποτε εμπορικές και οικονομικές σχέσεις μεταξύ του ΔΣΜ και της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης να βασίζονται σε όρους της αγοράς. Ο ΔΣΜ τηρεί αρχεία αυτών των σχέσεων και υποβάλλει στην Εθνική Ρυθμιστική Αρχή για έγκριση όλες τις εμπορικές και οικονομικές συμφωνίες με την Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση . Παρακαλώ:

(α) Περιγράψετε με συντομία τον τρόπο και αποδείξτε ότι οι εμπορικές και οικονομικές σχέσεις, συνάδουν με τις συνθήκες της αγοράς (π.χ., βασίζονται σε αμερόληπτες και ανταγωνιστικές διαδικασίες υποβολής προσφορών).

(β) Περιγράψετε εν συντομία τις διαδικασίες μέσω των οποίων ο ΔΣΜ αναζητά έγκριση από την ΕΡΑ τηρώντας αρχεία όλων αυτών των οικονομικών και εμπορικών συμφωνιών

A:
B:

(5) Σύμφωνα με τα Άρθρο 18 (9) και των δύο Οδηγιών, η Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση οφείλει να απέχει από κάθε ενέργεια που

παρεμποδίζει ή θίγει τον ΔΣΜ και δεν θα εξαρτά την εκτέλεση των καθηκόντων του τελευταίου από προηγούμενη άδεια της. Επιβεβαιώστε ότι η Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση έχει δεσμευτεί ότι θα απέχει από κάθε ενέργεια που παρεμποδίζει ή θίγει τον ΔΣΜ κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων του.

--

(6) Ο ΔΣΜ σε σχήμα διαχωρισμού ΑΔΜ θα έχει Εποπτικό Όργανο, σύμφωνα με τα Άρθρα 20 της Οδηγίας για την Ηλεκτρική Ενέργεια και του Φυσικού Αερίου, αντιστοίχως. Το Εποπτικό Όργανο του ΔΣΜ λαμβάνει αποφάσεις σχετικά με το διορισμό και την ανανέωση, τους όρους εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αμοιβής και τη λήξη της θητείας των προσώπων που είναι υπεύθυνα για τη διαχείριση ή / και των μελών των διοικητικών οργάνων του διαχειριστή του συστήματος μεταφοράς (με την επιφύλαξη των προϋποθέσεων του Άρθρου 19 και των δύο Οδηγιών). Όλες οι αλλαγές υπό αυτή την έννοια, όπως ορίζονται στο άρθρο 19 (2) των Οδηγιών για την Ηλεκτρική Ενέργεια και το Φυσικό Αέριο, αντιστοίχως, πρέπει να κοινοποιούνται στις ΕΡΑ και να γίνονται δεσμευτικές όταν οι ΕΡΑ δεν εκφέρουν αντιρρήσεις εντός τριών εβδομάδων.

(α) Περιγράψετε εν συντομία, αναφέροντας όλα τα σχετικά τμήματα του καταστατικού του ΔΣΜ, πως πληρούνται οι διατάξεις των Άρθρων 19 και 20.

(β) Παρακαλείστε όπως ενημερώσετε ότι έχει εκδοθεί δέσμευση από το Εποπτικό Όργανο ότι όλες οι αλλαγές που αναφέρονται στο Άρθρο 19 (2) των Οδηγιών για την Ηλεκτρική Ενέργεια και το Φυσικό Αέριο, αντιστοίχως, θα κοινοποιούνται στις ΕΡΑ και θα γίνονται δεσμευτικές όταν οι ΕΡΑ δεν εκφέρουν αντιρρήσεις εντός τριών εβδομάδων.

(γ) Επιβεβαιώστε ότι η ΕΡΑ εξέτασε τα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για τη διαχείριση ή / και τα μέλη των διοικητικών οργάνων του ΔΣΜ για τα τρία τελευταία έτη πριν από το διορισμό τους στο ΔΣΜ και επιβεβαιώστε συμμόρφωση του ΔΣΜ με τις διατάξεις του Άρθρου 19 (3), υπό την

προϋπόθεση του Άρθρου 19 (8).

(δ) Παρακαλείστε όπως ενημερώσετε εάν οι υπεύθυνοι για τη διαχείριση ή / και τα μέλη των διοικητικών οργάνων του ΔΣΜ συμμορφώνονται με τις διατάξεις των Άρθρων 19 (4) - (7) αμφοτέρων Οδηγιών. Παρακαλείστε όπως ενημερώσετε πώς αυτό έχει εξεταστεί από την ΕΡΑ.

A:
B:
Γ:
Δ:

(7) Ο ΔΣΜ σε σχήμα διαχωρισμού ΑΔΜ απαιτείται να ορίσει ένα πρόγραμμα συμμόρφωσης με τις Οδηγίες της Ηλεκτρικής Ενέργειας και του Φυσικού Αέριου, αντίστοιχα, και να διορίσει υπεύθυνο συμμόρφωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 21 αμφοτέρων Οδηγιών. Παρακαλώ:

(α) Περιγράψετε εν συντομία το πρόγραμμα συμμόρφωσης

(β) αναφέρατε το όνομα του υπεύθυνου συμμόρφωσης και περιγραφή των συνθηκών εργασίας (όροι που διέπουν την εντολή) του υπεύθυνου συμμόρφωσης.

(γ) συνοψίστε, εάν ο υπεύθυνος συμμόρφωσης:

- Είναι πλήρως ανεξάρτητος από την Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση (VIU).

- Δεν έχει καμία προσωπική ή γονική συμμετοχή στη διαχείριση της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης
- Δεν έχει καμία επαγγελματική θέση, ευθύνη ή συμφέρον, άμεσα ή έμμεσα, σε ή με οποιοδήποτε μέρος της Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρησης ή τους βασικούς μετόχους της

A:

B:

Γ:

Καθήκοντα του ΔΣΜ - Άρθρο 12 και 17 (2), 18 (1) - (2), 18 (5) και 18 (8) της Οδηγίας για την ηλεκτρική ενέργεια και Άρθρο 13 και 17 (2) της Οδηγίας για το Φυσικό Αέριο

(8) Ο ΔΣΜ, στο σχήμα διαχωρισμού ΑΔΜ απαιτείται, πέραν των καθηκόντων που αναφέρονται στο Άρθρο 12 της Οδηγίας για την Ηλεκτρική Ενέργεια και το Άρθρο 13 της Οδηγίας για το Φυσικό Αέριο να εκπληρώνει τα καθήκοντα που περιγράφονται στο άρθρο 17 (2) των Οδηγιών για την Ηλεκτρική Ενέργεια και το Φυσικό Αέριο, αντιστοίχως. Κατά την εκπλήρωση αυτών των καθηκόντων ο ΔΣΜ, σύμφωνα με το άρθρο 18 (5) των Οδηγιών δεν θα πρέπει να προβαίνει σε διακρίσεις μεταξύ διαφορετικών απόμων ή φορέων και δεν θα περιορίζει, στρεβλώνει ή παρεμποδίζει τον ανταγωνισμό στην παραγωγή ή την προμήθεια. Παρακαλώ:

(α) προσδιορίστε όλα τα καθήκοντα που εκπληρώνει ο ΔΣΜ και υποβάλετε όλα τα συναφή μέρη όλων των σχετικών κανονιστικών διατάξεων (νόμων, κωδίκων συστήματος, συμφωνιών μεταξύ των εταιρειών, καταστατικών) που

καταδεικνύουν ότι ο ΔΣΜ έχει την πλήρη ευθύνη για την εκπλήρωση των καθηκόντων που απαριθμούνται στο Άρθρο 17 (2) και το Άρθρο 18 (1), 18 (2) των Οδηγιών για την Ηλεκτρική Ενέργεια και το Φυσικό Αέριο, αντιστοίχως.

(β) Καταδείξτε με βάση τις ισχύουσες διατάξεις ότι η εν λόγω ΕΡΑ, διαθέτει αρμοδιότητες, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας να επιβάλει αποτρεπτικά πρόστιμα τα οποία είναι σε θέση να εφαρμόσει όταν ο ΔΣΜ δεν πληροί ή δεν πληροί πλήρως τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις που ορίζονται στο Άρθρο 17 (2) της Οδηγίας για την Ηλεκτρική Ενέργεια και το Φυσικό Αέριο

A:

B:

(9) Σύμφωνα με το Άρθρο 18 (8) και των δύο Οδηγιών, ο ΔΣΜ οφείλει να ενημερώνει την Εθνική Ρυθμιστική Αρχή για τους οικονομικούς πόρους που είναι διαθέσιμοι για μελλοντικά επενδυτικά σχέδια ή / και για την αντικατάσταση των υπαρχόντων περιουσιακών στοιχείων. Περιγράψτε με συντομία τον τρόπο αυτό θα εξασφαλίζεται

(10) Το άρθρο 17 (1) των Οδηγιών αναφέρουν ότι ένας ΔΣΜ μπορεί, να παρέχει υπηρεσίες στην Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση εφόσον οι υπηρεσίες αυτές δεν οδηγούν σε διακρίσεις μεταξύ των χρηστών του συστήματος, είναι διαθέσιμες σε όλους τους χρήστες του συστήματος με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις και δεν περιορίζεται, στρεβλώνεται ή παρεμποδίζεται ο

ανταγωνισμός στη παραγωγή ή προμήθεια και ότι οι όροι και οι προϋποθέσεις παροχής των υπηρεσιών αυτών έχουν εγκριθεί από τη ρυθμιστική αρχή. Περιγράψετε εν συντομία πώς οι διατάξεις αυτές θα πληρούνται από το ΔΣΜ.

--

(11) Τεκμηριώσατε με βάση τις ισχύουσες διατάξεις ότι η εν λόγω ΕΡΑ, διαθέτει αρμοδιότητες, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας να επιβάλει αποτρεπτικά πρόστιμα τα οποία είναι σε θέση να εφαρμόσει όταν ο ΔΣΜ δεν πληροί ή δεν πληροί πλήρως τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις που ορίζονται στις Οδηγίες για την Ηλεκτρική Ενέργεια και το Φυσικό Αέριο⁵⁰.

--

⁵⁰ Σημείωση ΡΑΕ : Η απάντηση στο εδάφιο αυτό θα δοθεί από την Εθνική Ρυθμιστική Αρχή - ΕΡΑ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Διαδικασία πιστοποίησης – Κατάλογος ελέγχου Ιδιοκτησιακού Διαχωρισμού- ΙΔ⁵¹

Αρ.	Άρθρο Οδηγίας	Για έλεγχο	Ενδεικτικό μέσο απόδειξης
		Καθήκοντα και περιουσιακά στοιχεία	(οι παραπομπές αφορούν στα άρθρα του ν.4001/2011)
1	9 παρ. 1α	Η εταιρεία ενεργεί ως ΔΣΜ	- Καταχώριση στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών. - Καταστατικό. - Περιγραφή του τρόπου με τον οποίο η εταιρεία επιτελεί κάθε ένα από τα καθήκοντα ενός ΔΣΜ, όπως ορίζονται στο Άρθρο 68
2α	9 παρ. 1α	Το σύστημα μεταφοράς ανήκει στην εταιρεία.	- Αναλυτικός ισολογισμός από τον οποίο να προκύπτει ότι ο ΔΣΜ έχει την πλήρη κυριότητα των περιουσιακών στοιχείων του ΕΣΦΑ (Βιβλίο Παγίων). - Αναλυτική δήλωση οικονομικών αποτελεσμάτων, εκ της οποίας να προκύπτει ότι ο ΔΣΜ δεν μισθώνει από τρίτο πρόσωπο κανένα περιουσιακό στοιχείο του ΕΣΦΑ. (Άρθρα 61 και 67)
2β			- Κατάλογος των χωρών στις οποίες δραστηριοποιούνται οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν στην κοινοπραξία. - Αναλυτικός ισολογισμός που δείχνει τα περιουσιακά στοιχεία του συστήματος μεταφοράς των οποίων

⁵¹ Οι αναφορές στο ν.4001/2011 αφορούν στην περίπτωση του Διαχειριστή του ΕΣΦΑ. Ισχύει και για περίπτωση διαχειριστών νέων υποδομών μεταφοράς στις οποίες εφαρμόζεται ο Ιδιοκτησιακός Διαχωρισμός, καθώς και στην περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 110 του ν.4001/2011 .

Αρ.	Άρθρο Οδηγίας	Για έλεγχο	Ενδεικτικό μέσο απόδειξης
	9 παρ. 5	<i>Αν ο ΔΣΜ είναι κοινοπραξία επιχειρήσεων που κατέχουν συστήματα μεταφοράς σε διάφορα κράτη κράτη-μέλη</i> <i>Σε αυτή την περίπτωση, καμία άλλη επιχείρηση δεν μπορεί να αποτελεί μέρος της κοινοπραξίας, εκτός αν έχει λάβει έγκριση ως ΑΔΣ ή ΑΔΜ.</i>	την κυριότητα έχουν οι συμμετέχουσες στην κοινοπραξία εταιρείες. • Αναλυτική δήλωση οικονομικών αποτελεσμάτων, από την οποία προκύπτει ότι οι μητρικές εταιρείες δεν μισθώνουν από τρίτο πρόσωπο κανένα περιουσιακό στοιχείο του συστήματος μεταφοράς. • Κατάλογος των μετόχων της κοινοπραξίας που είναι ΔΣΜ και, αν υπάρχουν, των αποφάσεων πιστοποίησής τους. • Δέσμευση ότι μόνο πιστοποιημένος διαχειριστής μπορεί να συμμετέχει στην κοινοπραξία.
		Διαχωρισμός ελέγχου	

Αρ.	Άρθρο Οδηγίας	Για έλεγχο	Ενδεικτικό μέσο απόδειξης
3α	9 παρ. 1β 9 παρ. 1γ 9 παρ. 2 9 παρ. 3	Το ίδιο πρόσωπο⁵² δεν είναι δυνατό να ελέγχει έναν ΔΣΜ και μία εταιρεία που ασκεί οποιαδήποτε εκ των δραστηριοτήτων παραγωγής ή προμήθειας φυσικού αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας. Ουδείς δικαιούται να ορίζει μέλη του εποπτικού συμβουλίου, του διοικητικού συμβουλίου ή φορέων που εκπροσωπούν νόμιμα τον ΔΣΜ και μέλη του εποπτικού συμβουλίου, του διοικητικού συμβουλίου ή φορέων που εκπροσωπούν μία εταιρεία που ασκεί οποιαδήποτε εκ των δραστηριοτήτων παραγωγής ή προμήθειας φυσικού αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας.	- Καταστατικό ΔΣΜ. - Κατάλογος μετόχων του ΔΣΜ που κατέχουν περισσότερο από 2% του μετοχικού κεφαλαίου ΔΣΜ. - Κατάλογος μετόχων χωρίς δικαίωμα ψήφου. - Κατάλογος των εταιρειών στις οποίες ο ΔΣΜ είναι άμεσα ή έμμεσα μέτοχος, με ποσοστό δικαιωμάτων ψήφου και με στοιχεία των δραστηριοτήτων που ασκεί κάθε εταιρεία (καταστατικό των εταιρειών αυτών). - Συμφωνία των μετόχων του ΔΣΜ ή δήλωση της γενικής συνέλευσης ότι δεν υπάρχει συμφωνία των μετόχων. - Εσωτερικοί κανονισμοί εποπτικού συμβουλίου (εφόσον προβλέπεται στο Καταστατικό) / διοικητικού συμβουλίου. - Κατάλογος ομίλων με τους οποίους είναι ενοποιημένος ο ΔΣΜ, σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (IAS). Για κάθε όμιλο, κατάλογος των εταιρειών που απαρτίζουν τον όμιλο και κατάλογος εκείνων από αυτές που ασκούν οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας φυσικού αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας. - Απόσπασμα πρακτικών της γενικής συνέλευσης, σχετικά με τον διορισμό μελών του εποπτικού συμβουλίου (εφόσον προβλέπεται στο Καταστατικό) / διοικητικού συμβουλίου, με δικαίωμα ψήφου - Απόσπασμα πρακτικών της γενικής συνέλευσης / του εποπτικού συμβουλίου (εφόσον προβλέπεται στο Καταστατικό) / διοικητικού συμβουλίου, σχετικά με τον ορισμό ενός προσώπου για τη νόμιμη εκπροσώπηση του ΔΣΜ. Άρθρο 62 παρ.1(α) και (β), παρ.2

Αρ.	Άρθρο Οδηγίας	Για έλεγχο	Ενδεικτικό μέσο απόδειξης
3β	9 παρ.6		Στην περίπτωση που το Ελληνικό Δημόσιο ή άλλος δημόσιος φορέας, οργανισμός ή κρατικός λειτουργός δια της συμμετοχής του στο μετοχικό κεφάλαιο του διαχειριστή ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο ασκεί άμεσο ή έμμεσο έλεγχο επί του ΔΣΜ, τεκμηρίωση ότι αυτός δεν βρίσκεται υπό τον έλεγχο άλλου φορέα του δημόσιου τομέα ο οποίος ελέγχει άμεσα ή έμμεσα, εταιρεία που ασκεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας φυσικού αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας (άρθρο 62 παρ.4).
4	9 παρ. 1δ	Οποιοδήποτε μέλος του εποπτικού συμβουλίου, του διοικητικού συμβουλίου ή των φορέων που εκπροσωπούν νόμιμα τον ΔΣΜ δεν έχουν τέτοια λειτουργία σε μία εταιρεία που ασκεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας εφοδιασμού φυσικού αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας.	• Ρυθμίσεις που απαγορεύουν το διορισμό ως μέλους του εποπτικού συμβουλίου (εφόσον προβλέπεται στο Καταστατικό), του διοικητικού συμβουλίου ή των φορέων που εκπροσωπούν νόμιμα τον ΔΣΜ προσώπων που συμμετέχουν στα αντίστοιχα όργανα εταιρείας η οποία επιτελεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας φυσικού αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας, • Κατάλογος των μελών του εποπτικού συμβουλίου (εφόσον προβλέπεται στο Καταστατικό), του διοικητικού συμβουλίου ή των προσώπων που εκπροσωπούν νόμιμα τον ΔΣΜ, • Για έκαστο εξ αυτών, περιγραφή των λοιπών επαγγελματικών του δραστηριοτήτων, • Δήλωση εκάστου εξ αυτών ότι δεν είναι μέλος του εποπτικού συμβουλίου (εφόσον προβλέπεται στο Καταστατικό), του διοικητικού συμβουλίου ή των φορέων που εκπροσωπούν νόμιμα μία εταιρεία η οποία ασκεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας φυσικού αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας (άρθρο 62 παρ.1(γ)).
		Ιδιοκτησιακός Διαχωρισμός σε ΔΣΜ που ήταν μέρος κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης (VOU),	

Αρ.	Άρθρο Οδηγίας	Για έλεγχο	Ενδεικτικό μέσο απόδειξης
5	9 παρ. 7	Έλεγχος ότι - δεν μεταφέρονται εμπορικά ευαίσθητες πληροφορίες στην Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση στην οποία ανήκει, - το προσωπικό του ΔΣΜ δεν μεταφέρεται σε κάποια ανταγωνιστική επιχείρηση.	Διαδικασίες που ενεργοποιήθηκαν για να αποτραπεί η διαβίβαση εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών σε επιχειρήσεις που ασκούν οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας φυσικού αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας (άρθρο 63 παρ.5). Στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των εργαζομένων που αποχώρησαν και μετακινήθηκαν από τον ΔΣΜ έως και 6 μήνες πριν και 6 μήνες μετά τον ιδιοκτησιακό διαχωρισμό, καθώς και στοιχεία σχετικά με τον προορισμό τους.
6	16	Εχεμύθεια των ΔΣΜ	Αναφορά των διατάξεων και περιγραφή των διαδικασιών που διασφαλίζουν, όπως ρυθμίζεται κατά το άρθρο 66, ότι διαφυλάσσεται ο εμπιστευτικός χαρακτήρας των εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών που περιέρχονται σε γνώση του κατά την εκτέλεση των καθηκόντων και αποτρέπουν τη μεροληπτική κοινοποίηση πληροφοριών που αφορούν στις δικές του δραστηριότητες και ενδέχεται να παρέχουν εμπορικά πλεονεκτήματα στους συμμετέχοντες στην αγορά.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

Διαδικασία πιστοποίησης – Κατάλογος ελέγχου Ανεξάρτητου Διαχειριστή Μεταφοράς- ΑΔΜ⁵⁵

Αρ.	Άρθρο Οδηγίας	Για έλεγχο	Ενδεικτικό μέσο απόδειξης
		Πόροι δραστηριοτήτων και σχέσεις με την Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση	
1	17 (2)	Ελάχιστα καθήκοντα.	Περιγραφή καθηκόντων ΑΔΜ, όπως ορίζονται από το άρθρο 97,94, 95 και 109 (ηλεκτρική ενέργεια).
2	17(1) & 17 (1β)	Ανθρώπινοι πόροι που απαιτούνται για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του ΑΔΜ και προσωπικό το οποίο απασχολείται στον ΑΔΜ.	Περιγραφή του τρόπου με τον οποίο η εταιρεία επιτελεί τα καθήκοντα ενός ΑΔΜ, (βλ.υπ.αριθμ.1 ανωτέρω) και των ανθρώπινων πόρων που χρησιμοποιούνται για τον σκοπό αυτό. Οργανόγραμμα, περιγραφή οργανισμού, διαδικασιών και δομής λήψης αποφάσεων, επισκόπηση και αριθμός υπαλλήλων, περιγραφή θέσης και χαρακτηριστικών συμβάσεων εργασίας. Τεκμηρίωση ότι απασχολείται άμεσα μόνον από τον ΑΔΜ το προσωπικό που απαιτείται για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του όσον αφορά στην αποτελεσματική διαχείριση του συστήματος μεταφοράς, περιλαμβανόμενου και του προσωπικού για τις εταιρικές υπηρεσίες (νομικές υπηρεσίες, υπηρεσίες πληροφορικής, λογιστήρια) (άρθρο 102, 103 και 104).

⁵⁵ Οι αναφορές στο ν.4001/2011 αφορούν στην περίπτωση οργάνωσης του ΑΔΜΗΕ κατά το κεφάλαιο β του Τετάρτου Μέρους του νόμου.

Αρ.	Άρθρο Οδηγίας	Για έλεγχο	Ενδεικτικό μέσο απόδειξης
3	17(1) & 18 (8)	Χρηματοοικονομικοί πόροι που απαιτούνται για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους (και άρθρο 31 των Οδηγιών για την Ηλεκτρική Ενέργεια και το Φυσικό Αέριο	Διαχωρισμένοι λογαριασμοί (άρθρο 141) και διαδικασίες που ακολουθούνται από τον ΑΔΜ για να διασφαλίζει τους αναγκαίους χρηματοοικονομικούς πόρους, συνθήκες, όροι και διαδικασίες δανεισμού, διαδικασία έγκρισης προϋπολογισμού. Για τον έλεγχο της επάρκειας των οικονομικών πόρων, ο ΑΔΜ πρέπει να δηλώσει τους πλέον σημαντικούς παράγοντες, ώστε να αποδεικνύεται ότι διαθέτει τους ελάχιστους πόρους που απαιτούνται για την εκπλήρωση της αποστολής του, για την αντικατάσταση των υπαρχόντων παγίων και για τις μελλοντικές επενδύσεις (βλ και Άρθρο 100 παρ.2). Ο ΑΔΜ είναι υπεύθυνος για τη συμφωνία μεταξύ της δήλωσης και των χρηματοοικονομικών δεδομένων (financial figures) ή στοιχείων που θα παράσχει στη ΡΑΕ. Ενδεικτικά, η ΡΑΕ μπορεί να ζητήσει από τον ΑΔΜ να παράσχει : • Προβλέψεις ταμειακών ροών (cash flow) • Κίνηση καθαρού χρέους • Ανάλυση καθαρού χρέους και κίνηση κεφαλαίου • Εξωτερική πιστωτική διαβάθμιση (πιστοληπτική ικανότητα) Η Λογιστική κατάσταση απόσχισης όπως διαμορφώνεται μετά την ολοκλήρωση του μετασχηματισμού του ΑΔΜΗΕ.
4	17 (1α)	Στοιχεία (υποδομής συστήματος μεταφοράς) που απαιτούνται για την άσκηση της δραστηριότητας μεταφοράς της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου, ιδιοκτησίας του ΑΔΜ.	Περιγραφή του τρόπου με τον οποίο ο ΑΔΜ επιτελεί τα καθήκοντά του (βλ.υπ.αριθμ. 1 ανωτέρω). Κατάλογος των παγίων στοιχείων που απαιτούνται για την εκπλήρωση των καθηκόντων του ΑΔΜ, Βιβλίο Παγίων όπου καταγράφονται τα πάγια στοιχεία συμπεριλαμβανομένου του συστήματος μεταφοράς (βλ. άρθρο 2.παρ. 3(ιε)). Απόδειξη ότι ο ΑΔΜ έχει την κυριότητα των παρατιθέμενων παγίων στοιχείων μεταφοράς(άρθρα 98 και 99) .
5	17 (1α) & (2)	Τεχνικοί πόροι που απαιτούνται για την άσκηση των δραστηριοτήτων του ΑΔΜ ως διαχειριστή του συστήματος.	Περιγραφή του τρόπου με τον οποίο ο ΑΔΜ επιτελεί τα καθήκοντά του (βλ.υπ.αριθμ. 1 ανωτέρω) και των τεχνικών πόρων (συστήματα πληροφορικής, άδειες χρήσης λογισμικού -software licenses- κ.λπ.) που χρησιμοποιούνται για τον σκοπό αυτό(άρθρα 98 και 99).
6	17 (1α)	Λοιποί φυσικοί πόροι (ακίνητα, κινητά κλπ) που απαιτούνται για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους.	Διαθεσιμότητα των αναγκαίων κτιριακών εγκαταστάσεων (γραφεία, αποθήκες, κλπ), και λοιπού εξοπλισμού (όπως οχήματα) που είναι αναγκαία για την αποτελεσματική λειτουργία του ΑΔΜ (άρθρα 98 και 99).
7	17 (1γ)	Απαγόρευση εκμίσθωσης προσωπικού προς και από τυχόν άλλα μέρη της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης.	Περιγραφή οργανισμού όσον αφορά τις δραστηριότητες του ΑΔΜ. Οργανόγραμμα, σχετικοί κανονισμοί και όροι συμβάσεων εργασίας. Αντίγραφα συμβάσεων εργασίας

Αρ.	Άρθρο Οδηγίας	Για έλεγχο	Ενδεικτικό μέσο απόδειξης
			(άρθρο 102 παρ.4).
8	17 (1γ)	Απαγόρευση παροχής υπηρεσιών προς και από άλλα μέρη της Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση, με εξαιρέσεις ⁵⁶ που προβλέπονται από την οδηγία . Έγκριση από την ΕΡΑ της παροχής υπηρεσιών από τον ΑΔΜ προς την Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση.	Διαμόρφωση κανόνων και κριτηρίων (εναλλακτικά, τυπικών συμβάσεων) που πρέπει να τηρηθούν από τον ΑΔΜ κατά την παροχή υπηρεσιών στην Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση και στις συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις και σε άλλους χρήστες του συστήματος (Άρθρο 100 παρ.1 και 102 παρ.4). Σε κάθε περίπτωση, ο ΑΔΜ πρέπει να πιστοποιήσει ότι οι όροι και οι προϋποθέσεις των εν λόγω συμβάσεων: • δεν είναι μεροληπτικοί και • δεν παρεμποδίζουν ή στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό Ο ΑΔΜ υποβάλλει όλες τις τρέχουσες συμβάσεις παροχής υπηρεσιών προς την Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση και στις συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις και πιστοποιεί ότι τηρούνται τα ανωτέρω. Όλες οι συμβάσεις παροχής υπηρεσιών προς την Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση και τις συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις πρέπει να γνωστοποιούνται στην ΕΡΑ κατόπιν αιτήματος. Οι όροι και οι προϋποθέσεις των εν λόγω συμβάσεων πρέπει να εγκριθούν από τη ΡΑΕ και να δημοσιοποιηθούν.
9	17 (4)	Διακριτή εταιρική ταυτότητα και επικοινωνία.	Λεπτομερής περιγραφή της επικοινωνιακής στρατηγικής. Αναγνώριση διακριτικών: ο ΑΔΜ πρέπει να παράσχει όλα τα χρησιμοποιούμενα λεκτικά διακριτικά και τα λογότυπα περιλαμβανόμενων και των ιστοσελίδων και ηλεκτρονικών διευθύνσεων, που διασφαλίζουν την ιδιαίτερη ταυτότητά του (άρθρο 100 παρ.3). ⁵⁷
10	17 (5)	Απαγόρευση κοινής χρήσης συστημάτων και εξοπλισμού τεχνολογίας των	Πιστοποίηση πλήρως διαχωρισμένου και ανεξάρτητου συστήματος και εξοπλισμού πληροφορικής, κατά την

⁵⁶ Σύμφωνα με την παρ.1 των άρθρων 17 των Οδηγιών για το Φυσικό Αέριο και την Ηλεκτρική Ενέργεια :

«Ένας διαχειριστής συστήματος μεταφοράς μπορεί ωστόσο να παρέχει υπηρεσίες στην κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση εφόσον : (i) η παροχή των υπηρεσιών αυτών δεν προβαίνει σε διακρίσεις εις βάρος άλλων χρηστών του δικτύου, διατίθεται σε όλους τους χρήστες του δικτύου υπό τους αυτούς όρους και προϋποθέσεις και δεν περιορίζει, στρεβλώνει ή παρεμποδίζει τον ανταγωνισμό κατά την παραγωγή ή προμήθεια και (ii) οι όροι και οι προϋποθέσεις για την παροχή των υπηρεσιών αυτών έχουν εγκριθεί από τη ρυθμιστική αρχή».

⁵⁷ Σχετικά βλ. και τις ρυθμίσεις κατά το ευρωπαϊκό δίκαιο εμπορικών σημάτων (Κανονισμός του Συμβουλίου ΕΚ 40/94 όπως έχει τροποποιηθεί, Οδηγία 2008/95/ΕΚ του Ευρ. Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου)

Αρ.	Άρθρο Οδηγίας	Για έλεγχο	Ενδεικτικό μέσο απόδειξης
		πληροφοριών.	απαίτηση του άρθρου 100 παρ.4. Ο ΑΔΜ υποχρεούται να δημοσιοποιήσει τους τεχνικούς και οικονομικούς όρους που διασφαλίζουν την ισότιμη και χωρίς διακρίσεις πρόσβαση των φορέων της αγοράς στη βάση δεδομένων του ⁵⁸ .
11	17 (5)	Απαγόρευση κοινής χρήσης συστήματος ασφάλειας της πρόσβασης	Πιστοποίηση πλήρους διαχωρισμού συστημάτων ασφάλειας των χώρων (Άρθρο 100 παρ.4)
12	17 (5)	Απαγόρευση κοινής χρήσης συμβούλων τεχνολογίας των πληροφοριών ή εξωτερικών αναδόχων	Θεσπισμένα κριτήρια τα οποία πρέπει να πληρούνται, προκειμένου να επιλέγονται οι σύμβουλοι ή οι εξωτερικοί ανάδοχοι,· οδηγίες προμηθειών οι οποίες καθορίζουν τις συγκεκριμένες απαιτήσεις όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών πληροφορικής, πρότυπα εντύπων που χρησιμοποιούνται για την υποβολή προσφορών υπηρεσιών πληροφορικής (Άρθρο 100 παρ.4). Τεκμηρίωση της επιβολής εφαρμογής των κριτηρίων.
13	17 (4)	Απαγόρευση κοινής χρήσης φυσικών εγκαταστάσεων	Ο ΑΔΜ να παράσχει το χάρτη των εγκαταστάσεων της επιχείρησής του. Πιστοποίηση ότι δε γίνεται κοινή χρήση εγκαταστάσεων με την Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση αν η διεύθυνση του ΑΔΜ διαφέρει από εκείνη της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης, Σε περίπτωση που ο ΑΔΜ έχει την ίδια ταχυδρομική διεύθυνση με την Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση ή τμήματα αυτής, πρέπει να παράσχει και τον εσωτερικό χάρτη των εγκαταστάσεων της επιχείρησής του.
14	17 (5)	Απαγόρευση κοινής χρήσης ορκωτών ελεγκτών.	Κριτήρια που πρέπει να πληρούνται για την επιλογή ορκωτών ελεγκτών. Τεκμηρίωση της επιβολής εφαρμογής των κριτηρίων. Τα ονόματα των επιλεγθέντων ορκωτών ελεγκτών. Βεβαίωση ότι ορκωτός ελεγκτής δεν έχει σύγκρουση συμφερόντων. (Άρθρο 100.παρ.5)
15	18 (2)	Συνεχής παρακολούθηση επιπέδου πόρων	Εσωτερική διαδικασία του ΑΔΜ για την αξιολόγηση ότι διαθέτει συνεχώς τους απαραίτητους πόρους (Άρθρο 101 παρ.1 και 2).
16	18 (3)	Απαγόρευση άμεσης ή έμμεσης συμμετοχής των θυγατρικών της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης που ασκούν δραστηριότητες παραγωγής και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου στο μετοχικό κεφάλαιο του	Διάγραμμα του ομίλου της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης όπου φαίνονται όλες οι άμεσες και έμμεσες συμμετοχές στον ΑΔΜ, με αποδείξεις των δραστηριοτήτων που επιτελεί κάθε νομικό πρόσωπο. Κατάλογος φυσικών και νομικών προσώπων που κατέχουν ποσοστό υψηλότερο του 2% των άμεσων ή έμμεσων

⁵⁸ Η ΚΟΕ μπορεί να έχει πρόσβαση στη βάση δεδομένων του ΑΔΜ όπως άλλοι χρήστες, υπό τους ίδιους οικονομικούς και τεχνικούς όρους .

Αρ.	Άρθρο Οδηγίας	Για έλεγχο	Ενδεικτικό μέσο απόδειξης
		ΑΔΜ.	μετοχών του ΑΔΜ, με ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου. Απόδειξη ότι δεν υφίσταται άμεση ή έμμεση συμμετοχή στο κεφάλαιο του ΑΔΜ θυγατρικών της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου. Πιστοποίηση ότι άλλες επιχειρήσεις που ασκούν δραστηριότητα παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου δεν ασκούν Έλεγχο και κάθε δικαίωμα άμεσα ή έμμεσα επί του ΑΔΜ. (Άρθρο 101 παρ.3). Τεκμηρίωση της επιβολής εφαρμογής των ανωτέρω απαγορεύσεων και των περιπτώσεων υποχρέωσης ενημέρωσης της ΠΑΕ..
17	18 (3)	Απαγόρευση για τον ΑΔΜ άμεσης ή έμμεσης συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο, ή δικαίωμα λήψης μερισμάτων ή άλλου όχι χρηματοοικονομικού οφέλους από θυγατρικές της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης που ασκούν δραστηριότητες παραγωγής και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου.	Τεκμηρίωση ότι δεν υφίσταται άμεση ή έμμεση συμμετοχή του ΑΔΜ σε επιχειρήσεις που ασκούν δραστηριότητα παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου. Διάγραμμα του ομίλου του ΑΔΜ όπου φαίνονται όλες οι άμεσες και έμμεσες συμμετοχές του ΑΔΜ στην Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση καθώς και αποδείξεις των δραστηριοτήτων που επιτελεί κάθε νομικό πρόσωπο (λ.χ. καταστατικό). Κατάλογος των εταιρειών στις οποίες ο ΑΔΜ είναι άμεσος ή έμμεσος μέτοχος και ασκεί τον Έλεγχο και κάθε δικαίωμα άμεσα ή έμμεσα. (Άρθρο 101 παρ.3). Τεκμηρίωση της επιβολής εφαρμογής των ανωτέρω απαγορεύσεων και της υποχρέωσης ενημέρωσης της ΠΑΕ.
18	18 (6) & (7)	Συμμόρφωση με συνθήκες αγοράς για εμπορικές και οικονομικές σχέσεις μεταξύ Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης και ΑΔΜ. Έγκριση από την ΕΡΑ των εμπορικών και οικονομικών συμβάσεων μεταξύ Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης και ΑΔΜ.	Κανόνες και κριτήρια που πρέπει να τηρούνται στις τυπικές εμπορικές και οικονομικές συμβάσεις του ΑΔΜ με την Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση · Τεκμηρίωση ότι κάθε εμπορική και οικονομική σχέση του ΑΔΜ με την Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση συμμορφώνεται με τους όρους και συνθήκες της αγοράς ή τα ρυθμιζόμενα τιμολόγια, στην περίπτωση ρυθμιζόμενων υπηρεσιών. Ο ΑΔΜ πρέπει να τεκμηριώσει ότι οι όροι και οι προϋποθέσεις των εμπορικών και οικονομικών συμβάσεων με την Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση : • δεν είναι μεροληπτικοί • προκύπτουν μέσω διαδικασίας υποβολής προσφορών ή αποτελούν την καλύτερη (ή περισσότερο αποδοτική) λύση για τον ΑΔΜ • δεν παρεμποδίζουν ή στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό Όλες οι εμπορικές και οικονομικές συμβάσεις μεταξύ του ΑΔΜ και της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης πρέπει να εγκρίνονται από τη ΠΑΕ (Άρθρο 101 παρ.7). Τεκμηρίωση της επιβολής εφαρμογής υποχρέωσης του ΑΔΜ ότι τηρούνται τα ανωτέρω, υποβολής στη ΠΑΕ των

Αρ.	Άρθρο Οδηγίας	Για έλεγχο	Ενδεικτικό μέσο απόδειξης
			τρεχουσών συναλλαγών με την Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση της τήρησης λεπτομερούς αρχείου των εμπορικών και οικονομικών συμβάσεων με την Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση το οποίο γνωστοποιεί στη ΡΑΕ κατόπιν αιτήματος. Οι όροι και οι προϋποθέσεις των εν λόγω συμβάσεων πρέπει να δημοσιοποιηθούν από τον ΑΔΜ. (Άρθρο 101.παρ 6).
19	18 (8)	Πληροφορίες για τους οικονομικούς πόρους	Βλ. υπ.αριθμ. 2 ανωτέρω
		Όροι ανεξαρτησίας σχετικά με το προσωπικό και την εταιρική διακυβέρνηση του ΑΔΜ	
		<i>Διαχείριση ή / και μέλη των διοικητικών οργάνων του ΑΔΜ</i>	<i>Μέλη του ΔΣ του ΑΔΜ / τα μέλη συλλογικού οργάνου με εκτελεστικές αρμοδιότητες</i>
20	19 (2) 20 (3)	Κοινοποίηση στην ΕΡΑ των προσώπων που προτείνει το ΕΣ για διορισμό ή ανανέωση με εκτελεστικές αρμοδιότητες ή / και ως μέλη των διοικητικών οργάνων του ΑΔΜ και ιδίως : - της ταυτότητάς τους, - των όρων που διέπουν τη θητεία τους, - της διάρκειας της θητείας τους, - της λήξης της θητείας τους, - των λόγων για οποιαδήποτε προτεινόμενη απόφαση με την οποία λήγει η εν λόγω διάρκεια της θητείας του.	Ενημέρωση της ΡΑΕ προ της έκδοσης απόφασης διορισμού, σχετικά με τα πρόσωπα που προτείνει το ΕΣ για διορισμό ή ανανέωση ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή άλλου συλλογικού οργάνου με εκτελεστικές αρμοδιότητες : - ταυτότητα των προσώπων , - όροι που διέπουν τη θητεία τους, - διάρκεια της θητείας τους, - λήξη της θητείας τους, - λόγοι για οποιαδήποτε προτεινόμενη απόφαση με την οποία λήγει η εν λόγω διάρκεια της θητείας του. Κριτήρια τυπικών συμβάσεων εργασίας και εργασιακών συνθηκών (συμπεριλαμβανομένης αμοιβής, διάρκειας και λήξης της υπηρεσίας και των κινήτρων) Κώδικας δεοντολογίας Πιστοποίηση ότι η σύμβαση εργασίας και ο κώδικας δεοντολογίας συμμορφώνονται με την Οδηγία (Άρθρο 105 παρ.1-3) -
		<i>Πλειοψηφία ΔΣ ή / και μελών των διοικητικών οργάνων του ΑΔΜ</i>	<i>Μέλη του ΔΣ του ΑΔΜ (πλειοψηφία) / τα μέλη συλλογικού οργάνου με εκτελεστικές αρμοδιότητες (πλειοψηφία)</i>

Αρ.	Άρθρο Οδηγίας	Για έλεγχο	Ενδεικτικό μέσο απόδειξης
21	19 (3) 19 (8) 20 (3)	Κατά τα 3 χρόνια πριν από την ανάθεση, απαγόρευση κατοχής επαγγελματικής θέσης ή ευθύνης, συμφέροντος ή επιχειρηματικής σχέσης, άμεσης ή έμμεσης, με την Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση ή με μέρη της ή με τους μετόχους που την ελέγχουν, εξαιρουμένης της δραστηριότητας μεταφοράς.	Τεκμηρίωση θέσπισης και εφαρμογής κανόνων που απαγορεύουν η πλειοψηφία των μελών του ΔΣ και των μελών συλλογικού οργάνου με εκτελεστικές αρμοδιότητες, κατά τα 3 χρόνια πριν από την ανάθεση, να κατέχουν επαγγελματική θέση ή ευθύνη, συμφέρον ή επιχειρηματική σχέση, άμεση ή έμμεση, με την Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση ή με μέρη της ή με τους μετόχους που την ελέγχουν, εξαιρουμένης της δραστηριότητας μεταφοράς και του ΔΕΣΜΗΕ, καθώς και με άλλη επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην παραγωγή ή προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου καθώς και κάθε συνδεδεμένη κάθετα ή οριζόντια με αυτές επιχείρηση. Περιγραφή επαγγελματικής θέσης ή ευθύνης ή συμφερόντων ή επιχειρηματικής σχέσης, άμεσα ή έμμεσα, της πλειοψηφίας των προτεινόμενων προσώπων κατά τα τελευταία τρία έτη πριν από την ανάληψη καθηκόντων στον ΑΔΜ. Περιλαμβάνονται ο πρόεδρος, ο διευθύνων σύμβουλος, ο γενικός διευθυντής και κάθε μέλος με εκτελεστική αρμοδιότητα. (Άρθρο 105 παρ.4 πρώτο εδάφιο, και άρθρο 105 παρ.9).
		<i>Μειοψηφία ΔΣ και μειοψηφία μελών των διοικητικών οργάνων του ΑΔΜ.</i>	Μέλη του ΔΣ του ΑΔΜ (μειοψηφία και συγκεκριμένα, το ήμισυ πλέον ενός) / μέλη συλλογικού οργάνου με εκτελεστικές αρμοδιότητες (μειοψηφία μελών και συγκεκριμένα, το ήμισυ πλέον ενός).
22	19 (8)	Απαγόρευση διαχείρισης ή άλλη σχετική δραστηριότητα στην Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση για περίοδο τουλάχιστον 6 μηνών πριν από την ανάθεσή τους.	Τεκμηρίωση θέσπισης και εφαρμογής κανόνων που απαγορεύουν η μειοψηφία των μελών του ΔΣ και των μελών συλλογικού οργάνου με εκτελεστικές αρμοδιότητες, κατά τους 6 μήνες πριν από την ανάθεση, να κατέχουν επαγγελματική θέση ή ευθύνη, συμφέρον ή επιχειρηματική σχέση, άμεση ή έμμεση, με την Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση ή με μέρη της ή με τους μετόχους που την ελέγχουν, καθώς και με άλλη επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην παραγωγή ή προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου καθώς και κάθε συνδεδεμένη κάθετα ή οριζόντια με αυτές επιχείρηση. Περιγραφή επαγγελματικής θέσης ή ευθύνης ή συμφερόντων ή επιχειρηματικής σχέσης, άμεσα ή έμμεσα, της μειοψηφίας των προτεινόμενων προσώπων, κατά τους τελευταίους έξι μήνες πριν από την ανάληψη καθηκόντων στον ΑΔΜ (Άρθρο 105 παρ.4 δεύτερο εδάφιο και παρ. 9).

Αρ.	Άρθρο Οδηγίας	Για έλεγχο	Ενδεικτικό μέσο απόδειξης
		<i>Πρόσωπα Υπεύθυνα για τη διαχείριση/ τα μέλη των διοικητικών οργάνων του ΑΔΜ/ επιτελικών διευθυντών⁵⁹</i>	Μέλη του ΔΣ του ΑΔΜ / τα μέλη συλλογικού οργάνου με εκτελεστικές αρμοδιότητες.
23	19 (6)	Δικαίωμα προσφυγής στην ΕΡΑ για πρόωρη λήξη της θητείας.	Ρητή πρόβλεψη στις συμβάσεις εργασίας δικαιώματος προσφυγής στη ΡΑΕ για πρόωρη λήξη θητείας . (Άρθρο 105 παρ.3).
			<i>Μέλη του ΔΣ του ΑΔΜ / τα μέλη συλλογικού οργάνου με εκτελεστικές αρμοδιότητες / Υπάλληλοι του ΑΔΜ</i>
24	19 (5)	Απαγόρευση κατοχής επαγγελματικής θέσης ή ανάθεσης ευθύνης, απόκτησης συμφέροντος ή δημιουργία επιχειρηματικής σχέσης, άμεσης ή έμμεσης, με άλλα μέρη της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης ή των μετόχων που την ελέγχουν.	Τεκμηρίωση θέσπισης και εφαρμογής κανόνων που απαγορεύουν την κατοχή επαγγελματικής θέσης ή την ανάθεση ευθύνης, την απόκτηση συμφέροντος ή τη δημιουργία επιχειρηματικής σχέσης, άμεσης ή έμμεσης, με άλλα μέρη της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης ή των μετόχων που την ελέγχουν ή με άλλη επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην παραγωγή ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου καθώς και κάθε συνδεδεμένη κάθετα ή οριζόντια με αυτές επιχείρηση . Στοιχεία που πιστοποιούν ότι τα Μέλη του ΔΣ του ΑΔΜ ή ως μέλη συλλογικού οργάνου με εκτελεστικές αρμοδιότητες και οι υπάλληλοι του ΑΔΜ αναλαμβάνουν δέσμευση τήρησης των ανωτέρω κανόνων. (Άρθρο 105 παρ. 5 και παρ.9
25	19 (5)	Απαγόρευση απόκτησης συμφέροντος και οικονομικού οφέλους, άμεσου ή έμμεσου, από οποιοδήποτε άλλο μέρος της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης.	Τεκμηρίωση θέσπισης και εφαρμογής κανόνων που απαγορεύουν την απόκτηση οιοδήποτε συμφέροντος, την απολαβή οιοδήποτε οικονομικού οφέλους, άμεσου ή έμμεσου από οποιοδήποτε άλλο μέρος της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης ή άλλη επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην παραγωγή ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου, καθώς και κάθε συνδεδεμένη κάθετα ή οριζόντια με αυτές επιχείρηση. Στοιχεία που πιστοποιούν ότι τα Μέλη του ΔΣ του ΑΔΜ ή ως μέλη συλλογικού οργάνου με εκτελεστικές αρμοδιότητες και οι υπάλληλοι του ΑΔΜ αναλαμβάνουν δέσμευση τήρησης των ανωτέρω κανόνων. (Άρθρο 105 παρ. 6 και παρ. 9)

⁵⁹ Εκτελεστική διοίκηση και πρόσωπα που λογοδοτούν απευθείας σε αυτήν σχετικά με τη λειτουργία, τη συντήρηση ή την ανάπτυξη του δικτύου.

Αρ.	Άρθρο Οδηγίας	Για έλεγχο	Ενδεικτικό μέσο απόδειξης
26	19 (5)	Η αμοιβή τους δεν εξαρτάται από δραστηριότητες ή αποτελέσματα από άλλα μέρη της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης.	Τεκμηρίωση θέσπισης και εφαρμογής κανόνων που απαγορεύουν την εξάρτηση της αμοιβής τους από δραστηριότητες ή αποτελέσματα άλλων μερών της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης πλην του ΑΔΜ. Περιγραφή των πάγιων και μεταβλητών σχημάτων αμοιβής που ακολουθεί ο ΑΔΜ. (Άρθρο 105 παρ. 6 και παρ.9)
			Πρόσωπα που ασκούν καθήκοντα εκπροσώπησης και διαχείρισης κατ' εξουσιοδότηση του ΔΣ / Πρόσωπα που λογοδοτούν απευθείας σε αυτά σχετικά με τη λειτουργία, τη συντήρηση ή την ανάπτυξη του δικτύου.
27			Ισχύουν τα αναφερόμενα στα υπ αριθμ. 21, 22, 23, 24, 25, 26 ανωτέρω (Άρθρο 105 παρ 8).
			Μέλη Εποπτικού Συμβουλίου (ΕΣ).
28			Ισχύουν τα αναφερόμενα στα υπ αριθμ. 20, 23 ανωτέρω (άρθρο 106 παρ.3 πρώτο εδάφιο και παρ. 4). Ισχύουν τα αναφερόμενα στα υπ αριθμ 22, 24, 25 και 26 ανωτέρω, όσον αφορά επιχείρηση άλλη από τη ΔΕΗ Α.Ε., η οποία δραστηριοποιείται στην παραγωγή ή προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου καθώς και κάθε συνδεδεμένη κάθετα ή οριζόντια με αυτές επιχείρηση (άρθρο 105 παρ. 9 και 106 παρ. 6 τελευταίο εδάφιο). Τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας του άρθρου 7 (β) του κ.ν. 2190/1920, για το διορισμό και την για οποιαδήποτε λόγο παύση των μελών του ΕΣ (άρθρο 106 παρ.5).
			Κανόνες για την περίοδο προ του διορισμού προσώπου ως μέλους του ΕΣ

Αρ.	Άρθρο Οδηγίας	Για έλεγχο	Ενδεικτικό μέσο απόδειξης
29			Τεκμηρίωση θέσπισης και εφαρμογής κανόνων που απαγορεύουν (α) κατ ελάχιστον για το ήμισυ των μελών του ΕΣ πλην ενός, κατά τα 3 χρόνια πριν από την ανάθεση, να κατέχουν επαγγελματική θέση ή ευθύνη, συμφέρον ή επιχειρηματική σχέση, άμεση ή έμμεση, με την Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση ή με μέρη της ή με τους μετόχους που την ελέγχουν, εξαιρουμένης της δραστηριότητας μεταφοράς και του ΔΕΣΜΗΕ, καθώς και με άλλη επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην παραγωγή ή προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου καθώς και κάθε συνδεδεμένη κάθετα ή οριζόντια με αυτές επιχείρηση. (άρθρο 105 παρ. 4 και 9 και άρθρο 106 παρ. 6 1ο εδάφιο). (β) στο σύνολο των μελών του ΕΣ, κατά τα 3 χρόνια πριν από την ανάθεση, να κατέχουν επαγγελματική θέση ή ευθύνη, συμφέρον ή επιχειρηματική σχέση, άμεση ή έμμεση, με επιχείρηση άλλη από τη ΔΕΗ Α.Ε., που δραστηριοποιείται στην παραγωγή ή προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου καθώς και κάθε συνδεδεμένη κάθετα ή οριζόντια με αυτές επιχείρηση. (άρθρο 105 παρ. 9 και 106 παρ. 6 τελευταίο εδάφιο). Περιγραφή επαγγελματικής θέσης ή ευθύνης ή συμφερόντων ή επιχειρηματικής σχέσης, άμεσα ή έμμεσα, των προτεινόμενων προσώπων κατά τα τελευταία τρία έτη πριν από την ανάληψη καθηκόντων στο ΕΣ του ΑΔΜ
		<i>Εταιρική Μορφή, Εσωτερική Δομή, Εταιρική Διακυβέρνηση</i>	
30	17 (3)	Νομική μορφή, όπως αναφέρεται στο άρθρο 1 της οδηγίας 68/151/ΕΟΚ	Καταχώριση στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών Καταστατικό εταιρείας.
31	18 (1)	Ισχύοντα δικαιώματα λήψης αποφάσεων	Καταστατικό ΑΔΜ. Περιγραφή κανόνων εταιρικής διακυβέρνησης ώστε να πιστοποιείται η ουσιαστική ανεξαρτησία του ΑΔΜ στη λήψη αποφάσεων, ιδίως όσον αφορά τους πόρους ώστε να διασφαλίζεται η ομαλή και αποτελεσματική διαχείριση του συστήματος μεταφοράς (λειτουργία, συντήρηση, ανάπτυξη). Κριτήρια και διαδικασίες που πρέπει να

Αρ.	Άρθρο Οδηγίας	Για έλεγχο	Ενδεικτικό μέσο απόδειξης
			τηρούνται κατά την έγκριση του μακρόχρονου οικονομικού προγράμματος,· επίπεδο χρέωσης και το ποσό των μερισμάτων που διανεμήθηκαν στους μετόχους Τα πλέον πρόσφατα πρακτικά διοικητικού οργάνου.
32	18 (1β)	Εξουσία συγκέντρωσης κεφαλαίων από τις αγορές κεφαλαίων.	Περιγραφή της οικονομικής διαδικασίας (συμπεριλαμβάνεται διαδικασία λήψης αποφάσεων), προκειμένου να αντληθούν κεφάλαια από τις αγορές κεφαλαίων.
33	18 (4)	Δομή και καταστατικά που αντικατοπτρίζουν την ανεξαρτησία	Καταστατικό, οργανόγραμμα, διαδικασίες ΑΔΜ
34	20	Εποπτικό Όργανο.	Σύστημα εταιρικής διακυβέρνησης του ΑΔΜ στο οποίο εντάσσεται το Εποπτικό Συμβούλιο -Καταστατικό ΑΔΜ (Άρθρο 106 παρ.8) - Αστικός Κώδικας- ελληνικό εταιρικό δίκαιο ⁶⁰ . Περιγραφή του Εποπτικού Συμβουλίου, αρμοδιότητες και εξουσίες, σύνθεση, ανεξαρτησία, διορισμός μελών, όροι που διέπουν τη θητεία, τη διάρκεια, τη λήξη, την ανανέωση, τον τερματισμό της θητείας μέλους, Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας (Άρθρο 106). Κατάλογος μελών του Εποπτικού Συμβουλίου. προς έγκριση από τη ΡΑΕ (Άρθρο 106 παρ.3).
		Πρόγραμμα συμμόρφωσης και υπεύθυνος συμμόρφωσης	
		<i>Πρόγραμμα συμμόρφωσης</i>	
35	21 (1)	Κατάλληλο πρόγραμμα συμμόρφωσης εγκεκριμένο από την ΕΡΑ	Πρόγραμμα Συμμόρφωσης το οποίο περιλαμβάνει τα μέτρα που λαμβάνει και τις διαδικασίες που ακολουθεί ο Διαχειριστής ώστε να διασφαλίζεται συστημικά η εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αναφορικά με διακριτική συμπεριφορά του Διαχειριστή μεταξύ των φορέων της αγοράς, ιδίως υπέρ της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης και των συνδεδεμένων με αυτήν επιχειρήσεων και των μετόχων της. συγκεκριμένες υποχρεώσεις της διοίκησης και των υπαλλήλων του Διαχειριστή για την επίτευξη του ανωτέρω.

⁶⁰ Η δημιουργία Εποπτικού Συμβουλίου (Άρθρο 106), μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την υιοθέτηση δυαδικού συστήματος διακυβέρνησης διαφορετικού του παραδοσιακά εφαρμοζόμενου συστήματος διακυβέρνησης στην Ελλάδα.

Αρ.	Άρθρο Οδηγίας	Για έλεγχο	Ενδεικτικό μέσο απόδειξης
		Υπεύθυνος συμμόρφωσης	•
36	21 (2)	Αρμοδιότητες, δικαιώματα, εξουσίες, υποχρεώσεις του Υπευθύνου Συμμόρφωσης	Αρμοδιότητες, δικαιώματα, εξουσίες, υποχρεώσεις του Υπευθύνου Συμμόρφωσης / διασφάλιση των πόρων των μέσων και των διαδικασιών που εγγυώνται την απρόσκοπτη και αποτελεσματική άσκηση των προβλεπόμενων στο άρθρο 107 (ιδίως παρ.3, παρ.7, παρ.9) αρμοδιοτήτων και καθηκόντων του Υπευθύνου Συμμόρφωσης στο πλαίσιο της εταιρικής διακυβέρνησης του ΑΔΜ. Καταστατικό ΑΔΜ.
37	21 (2) & (6)	Διορισμός και έγκριση των συνθηκών που διέπουν τη θητεία ή των συνθηκών εργασίας του υπευθύνου συμμόρφωσης, συμπεριλαμβανομένης της διάρκειας της θητείας του. Ουδεμία επαγγελματική θέση, ευθύνη ή συμφέρον, άμεσο ή έμμεσο, με άλλα μέρη της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης ή των μετόχων που την ελέγχουν.	Κριτήρια που πρέπει να τηρηθούν για την πρόσληψη του υπευθύνου συμμόρφωσης ⁶¹ , στα οποία περιλαμβάνονται επαγγελματική εμπειρία σε διευθυντικό επίπεδο στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας (αντίστοιχα του φυσικού αερίου), η γνώση του σχετικού με την απελευθέρωση και την δημιουργία της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας (αντίστοιχα φυσικού αερίου) ευρωπαϊκού και εθνικού κανονιστικού πλαισίου. Ταυτότητα του υπευθύνου συμμόρφωσης και περιγραφή εργασιακών συνθηκών (όπως των συνθηκών που διέπουν τη θητεία, διάρκεια, ανανέωση, τερματισμό) του υπευθύνου συμμόρφωσης. Περιγραφή άλλων επαγγελματικών δραστηριοτήτων Όσον αφορά τον υπεύθυνο συμμόρφωσης, ο ΑΔΜ πρέπει να πιστοποιήσει : • πλήρη ανεξαρτησία από την Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση • ουδεμία προσωπική ή γονική ανάμιξη στη διαχείριση της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης. ουδεμία επαγγελματική θέση, ευθύνη ή συμφέρον, άμεσο ή έμμεσο, με άλλα μέρη της Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης ή των μετόχων που την ελέγχουν.
38	22	Κατάρτιση δεκαετούς σχεδίου ανάπτυξης του συστήματος και εξουσία λήψεως επενδυτικών αποφάσεων του ΑΔΜ	Αρχές, μεθοδολογία, δομή, διαδικασία κατάρτισης του δεκαετούς σχεδίου ανάπτυξης του συστήματος, περιλαμβανόμενης και της διασφάλισης των αναγκαίων επενδυτικών κεφαλαίων. Διαδικασία συνεργασίας με εμπλεκόμενους διαχειριστές άλλων συστημάτων και συμβατότητα με το διακοινοτικό

⁶¹ Ο Υπεύθυνος Συμμόρφωσης μπορεί να είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο. Στην περίπτωση νομικού προσώπου ορίζεται το φυσικό πρόσωπο που έχει την ευθύνη ως Υπεύθυνος Συμμόρφωσης

Αρ.	Άρθρο Οδηγίας	Για έλεγχο	Ενδεικτικό μέσο απόδειξης
			δεκαετές σχέδιο ανάπτυξης του ENTSO-E. Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της διαδικασίας Γενική περιγραφή των διαδικασιών διαβούλευσης. (Άρθρο 108).